

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
1545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vol. LXXXI Kaina 30 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, SPALIS - OCTOBER 27, 1987

Nr. 209

„LKB Kronika“ Nr. 73

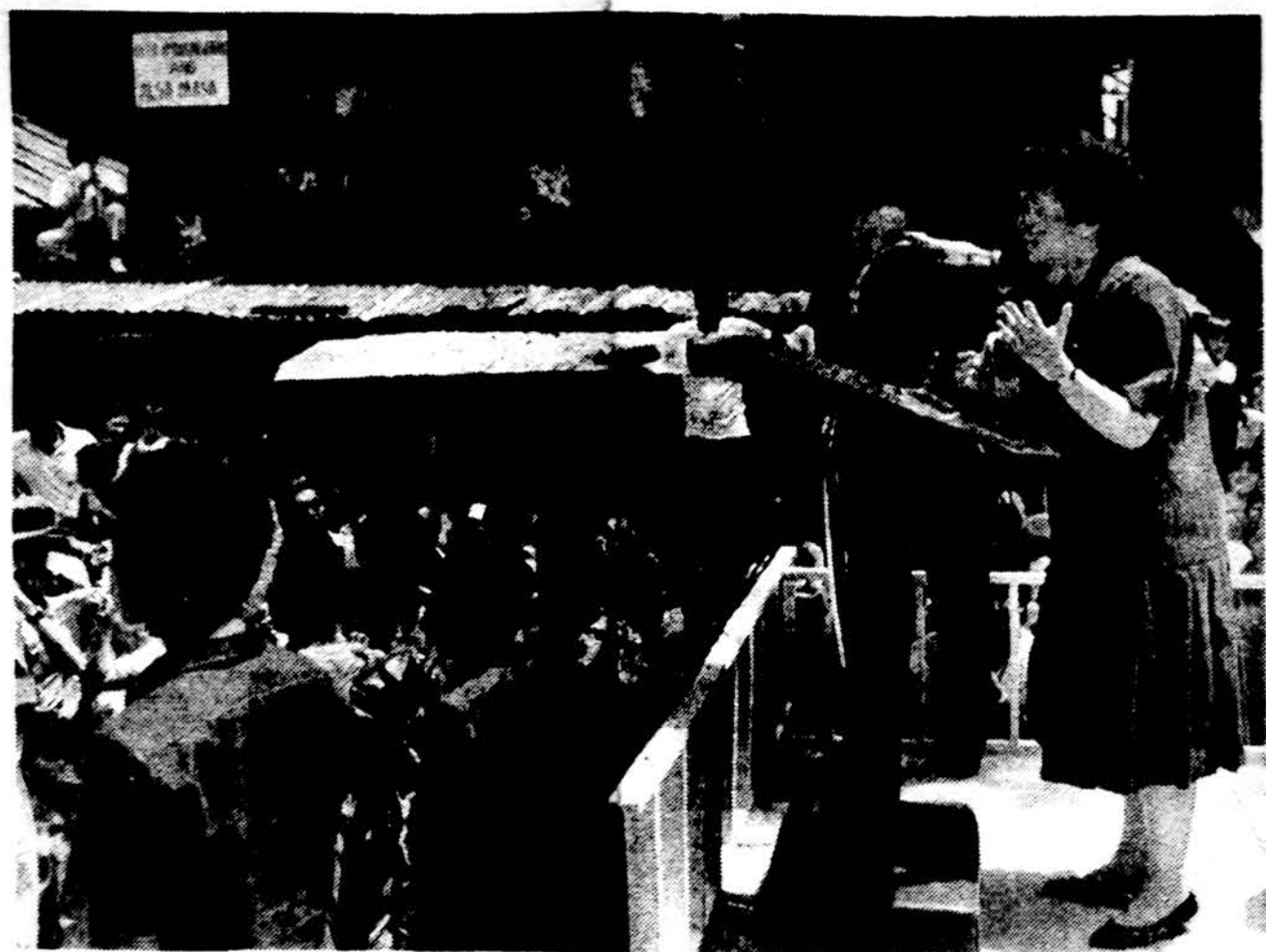
(Tęsinys)

Eina nuo 1972 metų.
Perskaitę duok kitam!
Jei gali, padaugink!

Kratos ir tardymai

Vilnius. 1986 m. gruodžio mėn. 9 d. Valstybinio Saugumo komiteto prie Lietuvos TSR Ministrų Tarybos tardymo skyriaus vyr. tardytojas kapitonas A. Vidženas kvieštinis: Edvardo Šimonio, gyv. Vilniuje, Saulėtakio al. 36-69, Edmundo Mikučiausko, gyv. Saulėtekio al. 29-57, akivaizdoje padarė krata Vincentos Vertelkaitės, gyv. Baltarusių 10 name, kad paimtų nelegaliai gaminamą literatūrą ir dokumentus, galinčius turėti reikšmės bylai. Krata pradėta 11:45 val baigta 20:50 val. Kratos metu V. Vertelkaitė sirgo. Krata padarė 5-kiuose kambariuose ir pagalbiniuose patalpose. Kratos metu rasta ir paimta: „Aušros“ Nr. 31 (71), 37 (77), „Alma Mater“ I-1979 m., „LKB Kronikos“ Nr. 56, 60, 61, 62, „Lietuvos krikšto veikėjai“, 9 brošiūros, „Žizn Jezusa“ (rusų kalba), padauginta elektrografiniu būdu; 24 egz. brošiūros „Dievo Motinos stebuklas Girkalnyje“, ir brošiūra A. Sabaliauskas „Kelionė po šventąją žemę“ 4 egz.; 6 egz. St.

Ylos „Žvėrys ir žmonės dievų miške“; 15 egz. St. Ylos „12 pasikalbėjimų su mažaisiais“; J. Marcinkus „Religija be ateistinių prietarų“, (483 psl.); A. Maceinos „Niekšybės paslaptis“ 1964 m. išleista Brooklyne; St. Ylos knyga „M.K. Čiurlionis kūrėjas ir žmogus“, padauginta elektrografine kopija (469 psl.); padauginta elektrografine kopija Č. Gedgaudo knygos „Mūsų praeities beiškant“, J. Girniaus knygos „Idealas ir laikas“, padauginta elektrografine kopija, 71 lapas; taip pat „Žmogus be Dievo“; „Ethos“, „Baltų kultūra ir lietuviška savimonė“, padauginta elektrografine kopija; J. Gliaudos „Simas“, padauginta elektrografine kopija; 5 egz. „12 pasikalbėjimų su mažaisiais apie Jėzų“, padauginta elektrografine kopija; kun. Prospero Bubnio kalba; B. Brazdžionio „Poezijos pilnatis“, padauginta elektrografine kopija; Prunskio „Rinktinės mintys“, padauginta elektrografine kopija; Šilbajorio „Žodžiai ir prasme“, padauginta elektrografine kopija. (Bus daugiau)

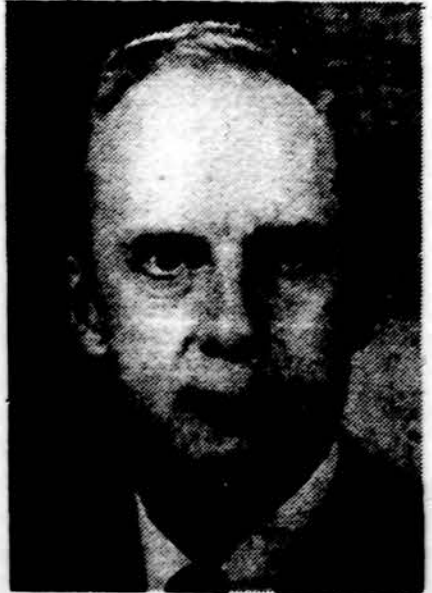
Filipinų prezidentė Corazon C. Aquino, kalbėdama Davao mieste, pagyrė gyventojus, kurie šioje aplinkoje gerai laikėsi prieš komunistų puolimus, kurie pradėjo terorizuoti vietinius žmones. Prez. Aquino pastebėjo, jog komunistų veikla pagyvėjo visame krašte ir prašė piliečius kovoti prieš demokratijos priešus, kurie nori nuversti teisėtą vyriausybę ir įvesti diktatūrą.

Sovietai išrado laserį satelitų sunaikinimui

Washingtonas. — Amerikos generolas, kuris vadovauja karškiems reikalams erdvių programose, pranešė, jog Sovietų Sąjunga išrado laserį, kuris gali sunaikinti Amerikos žvalgybos satelitus, skriejančius žemai orbitoje ir labai pakenkti tiems, kurie skrenda aukštesnėje orbitoje.

Aviacijos generolas John Piotrowski, kuris vadovauja erdvių programos centrui Colorado Springs, pasakė žurnalistams, jog sovietų laseris gali sunaikinti Amerikos žvalgybos satelitus 400 mylių aukštyje ir sugadinti tuos, kurie skrieja 750 mylių aukštyje.

Ginklas sunaikinti Amerikos satelitams
Bet generolas pareiškė, jog Amerikos kariniai informacijos satelitai, kurie stovi vienoje vietoje orbitoje 22,300 mylių aukštyje yra saugūs nuo sovietų laserio. Po kelių metų ši padėtis gali pasikeisti. Paskutiniu metu Amerikos informacija kaip tik remiasi šios rūšies satelitais. Ateityje sovietų laseris galės būti pavojingas Amerikos satelitams, kurie bus strateginio apsigynimo iniciatyvos programoje erdvėse.

Gen. John L. Piotrowski

Gen. Piotrowski pirmą kartą daugiau papasakojo apie sovietų laserį, kurį sovietai tik pasakutiniū metu patobulino. Ankščiau Gynybos departamentas tai vadino galimybių ribose, bet šiuo metu jau laiko kaip tikrą dalyką. Sovietai turi kelis laserius savo aviacijos apsigyni-

mo bare ir du laserius, kurie gali sunaikinti satelitus orbitoje.

Sovietai nesiskaito su ABM sutartimi

Kai Sovietų Sąjunga išbandė branduolinę raketą be tikrų sprogstamųjų dalių, kuri nukrito 600 mylių nuo Havajų, tame regione laseris buvo naudojamas nuo sovietų laivo, kuris tiesiog okeane Amerikos žvalgybos lėktuvą ir apakino pilotą. Šalia šios laserio vietos Sary-Shagan vietovėje, kitas laserio centras yra Tadziko kalnuose Nurek vietovėje, į šiaurę nuo Afganistano. Žvalgybinės fotografijos, kurias padarė prancūzų satelitas, buvo idetos New York Times puslapiuose. ABM sutartis kaip tik saisto Ameriką ir Sovietų Sąjungą nuo tokių bandymų.

Generolas Piotrowski sako, jog, kai Sovietų Sąjunga dabar jau gali sunaikinti Amerikos satelitus, Amerika turi būti pasiruošus tuoj iškelti naujus satelitus ar surasti kitą būdą apsigynimui, o geriausia nebedelsiant išvystyti Strateginio apsigynimo programą, kurią nori įvykdyti prezidentas. Priešingu atveju, sovietai gali sužlugdyti Amerikos karinį pajėgumą.

Anglai rašo apie Viktorą Petkų

Londonas. — Centro ir Rytų Europos kraštų religine padėtimi besirūpinanti Kestono Kolegija savo biuletenio „Frontiers“ viena puslapy skiria sovietiniuose lageriuose tebekalinamiems sąžinės belaisviams. Straipsnyje „Daugiau išlaisvinimų“ Kestono Kolegijos biuletenis primena ir lietuvių Viktorą Petkų, kuris neseniai atlikęs 10 metų bausmę griežto režimo lageryje, buvo pasiūstas į tremtį, kurioje turės likti dar penkerius metus. Viktoras Petkus, už savo veiklą žmogaus teisių srityje sovietiniuose lageriuose ir tremtyje yra iškalėjęs 25 metus. Kestono Kolegijos biuletenis, prie straipsnio pateikia Viktoro Petkaus nuotrauką.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Norvegijos saugumo agentūra praneša, kad šešios europiečių kompanijos neteisėtai pardavė aukštos technologijos įrengimus, kurie buvo naudojami branduoliniams ginklams gaminti, Sovietų Sąjungai. Tos kompanijos yra Vak. Vokietijoje, Prancūzijoje, Italijoje ir pačioje Norvegijoje.

— Washingtono administracija pradėjo sistematiškai mažinti federalines išlaidas, norėdama 23 milijonais dol. sumažinti biudžetą. Kongresas nepasileidžia kito plano.

— Contrus buvęs vienas vadų — Edgar Chamorro — sugrįžo į Nikaragvą, remdamasis vyriausybės amnestija ir sakydamas, kad jis nori dirbti taikai ir tautos susitaikinimui.

— Sri Lankos valstybėje indų kariuomenės daliniai pradėjo kovas prieš tamilų sukilėlius, reikalaujanti, kad jie atsiskaitų savo reikalavimų ir paklustų juos persekiojantiems vyriausybės vadams.

— Maskvoje vyriausias sovietų organas patvirtino antardinę po dviejų dienų debatų naują 1988 metų biudžetą 665 milijonų dolerių sumoje. Taip pat priėmė daug lankstesnį ekonominį planą, leidžiantį įmonėms pasirinkti ką jie nori geriau pagaminti ir kad patys iš to finansškai galėtų išsilaikyti ir uždirbti.

— Washingtono nuteistas 30 m. bausme marinas Clayton Lonetree už šnipinėjimą sovietams, kai jis buvo Amerikos ambasados sargybinis Maskvoje, sutiko bendradarbiauti su atitinkamais pareigūnais ir papasakoti savo visą, dar niekam nepasakytą, veiklą Maskvoje ir Vienoje. Už tai jam bus sumažinta bausmė 5 metus.

— Washingtono lankėsi Honduro prezidentas ir vedė pasitarimus su prez. Reaganu labai draugiškoje atmosferoje. Jie abu sutarė daryti viską, kas tik įmanoma, kad sutartas taikos planas Gvatemaloje visų Centro Amerikos valstybių būtų įgyvendintas.

— Genevoje bus pradėti nauji sovietų ir amerikiečių pasitarimai lapkričio 9 d.

Strateginio apsigynimo ginklai — didžioji kliūtis

Sovietai atsisako viršūnių konferencijos

Maskva. — Michail S. Gorbaciovus visų nustebimui atsisakė nustatyti datą susitikimui su prezidentu Reaganu, sakydamas, jog skirtumai strateginio apsigynimo iniciatyvos programoje turi būti pirmiau išspręsti. Jis penkių valandų pasitarime su Valstybės sekretoriumi G. Shultzu aiškino, kad, nežiūrint beveik baigiamų susitarimų vidutinio nuotolio ir trumpesniųjų branduolinių raketų srityje ir pažangos ilguju distancijų ginklų mažinimo klausimu, dar neužtenka. Ir todėl viršūnių pasitarimas nereikalingas. Shultzas ir sovietų Užsienio reikalų ministeris Eduard Shevardnadze savo atskirose spaudos konferencijose pareiškė, jog pagrindinis nesutarimas yra strateginiai apsigynimo ginklai ir jų pravedami bandymai.

Sovietai nesilaiko savo pažado

Pagal Tasso agentūros pranešimą, Gorbaciovus yra pasirošęs vizitui Amerikoje, bet šiuo metu yra saugiau to dar nedaryti. Washingtono prezidentas nėra pasiruošęs atsisakyti tu ginklų bandymo. Sekretorius Shultzas atvyko su savo simto žmonių delegacija, kad baigtų pasitarimus, nes kai Washingtono praėjusį mėnesį lankėsi Shevardnadze, buvo suprasta, kad šiame pasitarime jau bus nustatyta data Gorbaciovos atvykimui, kad galėtų pasirašyti minėtųjų raketų sunaikinimo sutartį, kurių nuotoliai yra nuo 300 iki 3,400 mylių.

Reikalauja ir kitos sutarties

Kremlius pasitarime su Shultzu ir Frank Carlucci, Saugumo tarybos pirmininku, Gorbaciovus pasakė, jog viršūnių pasitarime turėtų būti aptarti ir pagrindiniai dalykai antrai sutarčiai, kuri vėstų į ilguju distancijų sutarties pasirašymą ir sustiprintą 1972 m. ABM sutartį, kad būtų uždrausti erdvės apsigynimo ginklai, rašo Tasso žinios. Shevardnadze sako, jog Sovietų Sąjunga nori, kad Reaganas pasirašytų tolimųjų distancijų sutartį kitu metu pradžioje Maskvoje. Jis taip pat iškalė mintį, kad pasirašymui vidutinio ir trumpesniųjų nuotolių raketų sunaikinimo sutarties nereikia viršūnių konferencijos, tai gali atlikti ir kiti pareigūnai.

Naujas siūlymas — nepriimtinas

Gorbaciovus ragino padaryti nuolaidų strateginio apsigynimo programoje ir pasiūlė kaip sumažinti tolimųjų distancijų raketų trijose kategorijose: uždrausti tarpkontinentines branduolines raketas, povandeninių laivų raketas ir bombonešius, kurie yra apginkluoti branduolinėmis raketomis. Anksčiau buvo sutarta sumažinti savo arsenalą iki 6,000 sprogstamųjų dalių kiekvienoje pusėje, kas būtų beveik 50% mažiau, bet Gorbaciovus

Oslo mieste Norvegijos vyriausybė pranešė, kad padidina paramą sandinistų vyriausybei 20%.

dabar siūlo jas sumažinti iki 3,000 ant žemės paviršiaus, o povandeniniuose laivuose palikti nuo 1,800 iki 2,000 ir nuo 800 iki 900 lėktuvuose. Amerikiečiams atrodo tai sumokiai įmanomas dalykas, nes tektu perorganizuoti visas Amerikos strategines pajėgas, o ypač povandeniniuose laivuose.

Reikia daugiau laiko

Shultzas pasakė, jog dar nesutarta, kaip patikrinti raketų sunaikinimo faktą vidutinio ir trumpesniųjų distancijų atveju ir tam reikalui amerikiečiai skirs daugiau laiko, kad būtų nuodugnai pasirošta sutarčiai. Shevardnadze pasakė, kad susitarta procedūros reikalai dėl vokiečių Pershing IA raketų sunaikinimo. Taip pat susitarta, kad per 18 mėnesių turi būti sunaikintos trumpesniųjų nuotolių raketas, o vidutinio nuotolio raketas per trejų metų laikotarpį. Shultzas sutiko, nes šis terminas Amerikai priimtinas.

Abi pusės sutiko, kad pirmosios reketos apie 25% turėtų būti sunaikintos jas išmetant į erdves, kad jos pačios sudužtų arba kad jos būtų nušautos. Tai turėtų būti padaryta pirmųjų šešių mėnesių laiku.

Sovietų atsisakymas

Niekas negali pasakyti priežasties, kodėl nenustatyta datos viršūnių pasitarimams, nors tai buvo sutarta padaryti Washingtono. Antrosios dienos pasitarimai įgavo nervuotą nuotaiką. Abi pusės tačiau sutiko pranešti savo delegacijoms Genevoje, kad baigtų pasitarimus minėtųjų raketų reikalui. Nebuvo nustatyta jokios datos, kada bus susitarta kita karta. Valstybės sekretorius tuoj apledo Maskvą ir išvyko į Briuselį painformuoti apie buvusius pasitarimus sąjungininku.

Pasitarimų dalyviai

Be Shultz, Carlucci, Gorbaciovos ir Shevardnadze pasitarimuose Maskvoje dar dalyvavo Anatoly Dobrynin, dabar einas Centro Komiteto sekretoriaus pareigas užsienio reikalams, maršalas Sergei Achromeyev, sovietų ginkluotųjų pajėgų vadas, Aleksandr Bessmertnych, Užsienio reikalų ministerio pavaduotojas, Yuri Dubinin, sovietų ambasadorius Amerikoje, Rozanne Ridgway, Valstybės sekretoriaus asistentas, Paul Nitze, nusiginklavimo reikalų patarėjas prezidentui Reaganui ir Jack Matlock, Amerikos ambasadorius Sovietų Sąjungoje.

KALENDORIUS

Spalio 27 d.: Gaudijozas, Kristeta, Iltė, Frumentas, Ramojus.

Spalio 28 d.: Simonas ir Judas, Skirmantas, Aglė, Gaudrimas, Vykis.

ORAS

Saule teka 6:15, leidžiasi 4:53. Temperatūra diena 52 l., naktį 43 l.

Psichiatrinėse ligoninėse dar blogiau

Maskva. — Politinis kalnys, ką tik išleistas iš sovietų psichiatrinės ligoninės, antradienį pasakė, kad baudžiamasis psichiatrinis gydymas Sovietų Sąjungoje nėra pasikeitęs, nežiūrint viešos sovietų kritikos jų spaudoje.

Vladimiras Titovas spalio 9 d. buvo išleistas iš specialios psichiatrinės ligoninės sovietų mieste Oriol, ir jis pasakė, kad „nėra jokių pasikeitimų, bet yra dar blogiau“. Jis papasakojo savo išgyvenimus, kai jam buvo duota stiprus vaistas, kurie jam sukėlė temperatūrą, skausmą, kalbėjimo defektus ir jis negalėjo nei gulėti, nei sėdėti, nei stovėti normalioje žmogaus pozicijoje. Jis sakė, kad yra dar daug tokių disidentų. Spaudos konferencijoms metu buvo leista paklausti juos apie įrašytas armenų moters Sirvard Avakian drebantis balsas, prašantis Vakarus padėti jai išsigelbėti iš psichiatrinės ligoninės daktarų.

džiam disidentui Medvedevui. Sovietų Vidaus ministerijos žiniuose yra 18 specialių psichiatrinė ligoninių. Maskvoje dabar kalbama, kad jos bus pervestos Sveikatos ministerijos žinion.

KGB agentai išleido su sąlyga

Panašiai yra pareiškęs ir kitas ukrainiečių žmogaus teisių gynėjas Aleksandr Podribinek, kuris savo patirtimi gerai žino tokių ligoninių metodus. O kai buvo išleistas V. Titovas, tai ta dieną atvyko pas jį KGB agentai į ligoninę ir norėjo įtikinti, kad atsisakytų savo išsikimimui. Jis buvo paleistas su sąlyga, kad jis tuoj emigruos į Izraelį, nors jis nėra žydas. Titovas yra rusas ir neturi giminių Izraelyje. Jis dar pabrėžė, kad jam buvo duodamos nereikalingos injekcijos. Psichiatrinėse ligoninėse Titovas praleido 5 metus; iš viso buvo kalinamas 12 metų.

Niekas nepasikeitė

Šis tamsus sovietų psichiatrinės sistemos reikškinys nieku nesiskiria nuo prieš dešimtmetį mums papasakotų pasibaisėtinų dalykų, kuriuos tada pranešė pasauliui Anatolijus Koriaginas, rašo New York Times. Buvo manoma, kad tie išnaudojami pasibaigs prie Gorbaciovos, kai jis paskelbė savo glasnost politiką, kad daktarams įsakys nutraukti lėta marinimą ir nebeleis jiems daugiau jo praktikuoti žmonių tarpe.

„Lėta šizofrenija“

Šiose ligoninėse daktarai naudoja nustatytai diagnozei pareiškinti „lėta šizofrenijos“ išsireiškimą. Tai pritaikoma tiems, kurie reikalauja socialinio teisingumo. Tokia diagnozė buvo užrašyta ir di-

Ok. Lietuvoje mirė kun. J. Aleksišūnas

Žinios iš okupuotos Lietuvos spalio 12 d. buvo palaidotas a.a. kun. Jonas Aleksišūnas, Meškuičių parapijos altaristas. Velionis buvo gimęs 1901 m. rugpjūčio 15 d. Ilgesnį laiką buvo Meškuičių, Kauno arkivyskupijos, klebonas, bet pastaruoju metu dėl sveikatos likęs tik pensininku. Kunigu išventintas Kaune 1930 m. birželio 14 d. Ejo vikaro ir klebono pareigas įvairiose parapijose.

Jau šiais metais keturioliktas ok. Lietuvoje ir ketvirtas Kauno arkivyskupijoje miręs kunigas. Kauno arkivyskupija iš viso turi 120 bažnyčių, bet iš jų jau daugiau kaip 30 neturi savo kunigo ir yra aptarnaujamos iš kitur, retkarčiais atvykstančių kunigų.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKAI PAJĖGUMO UGDYMAS
KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629
JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

ŠIRDIES ATAKOS REIKALAI (4)

Be atgimimo suliesinimui savo kraujo cholesteroliu ir pasinešimui krutėti - darbuotis iš tikrų širdies motyvų - nebus tikros apsaugos nuo širdies atakos.

siems nepakeliui. Mes, lietuviai, turime būti verti garbingo savo vardo: turime šiandien reikiamai ir mokiškai tvarkyti savo sveikatos reikalus, įskaitant ir tinkamą uždegimą širdies atakai už akių.

Kiekviena kelionė, kokia ji bebūtų, prasideda vienu - pirmu žingsniu. Visi lietuviai dar per šią savaitę, gydytojo talkinami, sužinokime savo kraujoje cholesterolio perviršiaus kiekį - ženkime pirmą žingsnį apsisaugojimo nuo širdies atakos kelionėje. Tai bus tas pirmas žingsnis į apsaugą nuo peranksytovos sklerozės, taigi ir nuo širdies atakos, kurią sukelia sklerozė.

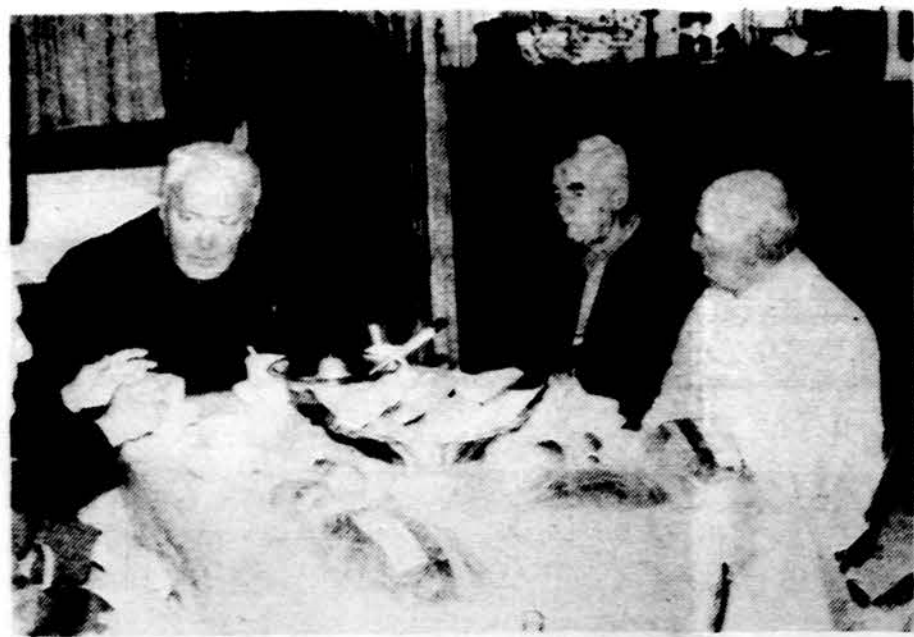
Taip kaip dabartinė prezidentinė žengė gerą žingsnį apsaugoje nuo krūties vėžio - ir tapo išgelbėta, nes nepavėlavo to žingsnio žengti, nedelsė kaip dauguma mūsų širdies ligonių. Pasekdami jos elgesį, taip ir mes elkimės širdies arterijų sklerozės ir kitokių negyvybiškų reikaluose: nepavėluokime užbėgti širdies atakai už akių, atsakančiai tikrininkime savo kraują nedelsdami.

Kokie kraujo tyrimai būtini kovojant su širdies ataka?

Laboratorijoje ištiriamas kraujas ne tik dėl cholesterolio, bet ir dėl kitų širdies ataką greitinančių chemikalų: trigliceridų, LDL, rūgštumo (uric acid) ir saldamo (glukozės). Tai ir yra svarbiausi tyrimai širdies apsaugos nuo sklerozės reikale. Tokie tyrimai atliekami kartu tiriant cholesterolio kiekį. Prieš tyrimus reikia būti 12 valandų nevalgius ir nevalgius ir nusinešti laboratorijon Medicare kortelę ir iš gydytojo raštelį, kuriame būtų pažymėta tiriamoji liga (dažniausiai: „general arteriosclerosis“, ligitonio amžius, gyvenamoji vieta ir „Social Security“ numeris. Tirti dažniausiai pakanka „CBC“, „SMA-12“, „LDL“ ir „Triglycerides“. Taip reikala sutvarkius pacientui nereikia nė cento mokėti. Rezultatus atsiuntė gydytojui ir jis tada gali orientuotis, kaip geriausiai ligitoniui patarnauti apsaugoje nuo širdies atakos.

Tyrimais nustatyta, kad tik pusė visų amerikiečių yra taip išsityrę savo kraują. Kas dar blogiau - net 5% jų neatsimena savo kraujo riebumo duomenų. O jau apie žinias, kaip jis saldus ir rūgštus - nė kalbos nėra. Tas nurodo, kad čia žmonės mažai arba visi nesirūpina savo sveikata. Elgiamasi po senovei, kada nebuvo geros pagalbos širdies apsaugos srityje. Todėl čia ir dabar žmonės nusiteikia laukti „kas bus - tas bus; nuo likimo neišsisuksi“. Norima būti sveikais be jokių pastangų, kurios žymiai gali pagerinti jų sveikatingumą ir saugoti juos nuo pavojingiausio priešo - širdies atakos. Dažnas mūsų širdies tiki, kad tik anas, o ne jis sirgs.

Taip elgiantis dauguma laukia kol, taip sakant, trenks perkūnas - kol vieną rytą pabus su širdies ataka ir tik tada ims pasikubomis pagalbos ieškoti. Tai didelė mediciniška tragedija dabartinio čionykščio - tiek amerikiečio, tiek lietuvi. Su tokiais apsilaidėliais, mums vi-

Kun. Juozas Juozavičius irgi neapsileidžia apsaugoje nuo širdies atakos su Stasiu Ramonu ir kitais Alvido pažmonyje. Lietuvio sodyboje sveikiai tik širdžiai naudingi patiekalai stiprinasi.

„jas...“ sumurma ir kiutina tolyn vos kvapą atgaudamas plėpėti su kiekvienu sutiktuojū. Toks bobute-plepote virtęs dar savo liežuviu šiaip taip pajudina, kaip ta iš vandens ištraukta žuvis žiopčiodamas.

O čia va dar ir pensininkė, kaip nebalintos drobės žaliai balto veido spalvos būdama, nesigydo atitaisomos mažakraujystės, o prašo gydytojo tik „šato“, nes ji jau nebepaiešanti iš nusilpimo. Ji būtino kraujo ištyrimo atsako, nes, pagal ją, gana daug daktarai jos kraujo kadaise ištraukė. Didesnio mediciniško tamsumo nerasi nė urvinio žmogaus oloje, net su atominiu žiburium išesodamas. Taip ir panašiai mediciniškai kvailiojančiųjų, į niekus virstančiųjų mūsų širdies tarpe randsi gya pekla. Tik visi pro juos tyliai praslenska, juos jų nelaimėje vienus palieka.

Blogiausia, kad net tūli žmogaus sveikatos prižiūrėtojai pro tokius negirdimus praslenska: mažai kas tokiomis paklydusiomis mediciniškose pievose avimis rūpinasi. Dėl per didelės skubos pamirštama reikiamai rūpintis didžiausio rūpesčio reikalingaisiais, sava asmenybe labai pasilpusiais ir dėl to reikiamos mediciniškos pagalbos nesistengiančiaisiais. Dėl per didelės skubos pamirštama reikiamai rūpintis didžiausio rūpesčio reikalingaisiais, sava asmenybe labai pasilpusiais ir dėl to reikiamos mediciniškos pagalbos nesistengiančiaisiais. Dėl per didelės skubos pamirštama reikiamai rūpintis didžiausio rūpesčio reikalingaisiais, sava asmenybe labai pasilpusiais ir dėl to reikiamos mediciniškos pagalbos nesistengiančiaisiais.

Lietuvio gydytojo ir kiekvieno šviesuolio svarbiausia pareiga

Čia ir yra mūsų visų lietuvių gydytojų vienas svarbiausių darbų: virš minėtus tokius saviškius silpnabūdžius, apsilaidėlius mylint - tik jų elgesiu nepateisinant, - turime eiti jiems pagalbon. Reikia suorganizuoti dar mediciniškai iš gerio kelio neišsilypiusių mūsų širdies būrelius, kad jie eitų pagalbon paklydusiems. Būtinai reikia tokiems-tokioms padėti dabar, nes vėliau jų sveikata sumenkis taip, kad net ir geriausias pastangas ir didelės išlaidas nepajėgys sulaukyti nuo ankstyvos ir išvengiamos, bet dėl apsilaidimo neišvengtos pražūties.

Rūkymas - vėžio ir širdies atakos priešaukimas

Duokim dabar tokį 53 metų vyrškį, nuo 16 savo amžiaus

metų rūkijus ir dabar per cigarečių ir savą stemplę vėžį prisiskausus. Jis jau du mėnesiai vos tik vandenį pajėgia nuryti, apie tirštesnį maistą seniai pamiršęs. Tokiam jau nėra jokios tikros mediciniškos pagalbos, nors ir kažin kaip net geriausi gydytojai su visomis dabar galimomis priemonėmis su vėžiu kovodami besistengtu. O jis, vos 53 metų sulaukęs, šiaip labai sveikas, aišku nori gyventi, sava šeima džiaugtis. Dabar jis suprato, kaip jam reikėjo jaunystėje elgtis, apsieiti be cigarečių.

Jo nesveiko elgesio išsiauks tragedija tegul paskatina kiekvieną mūsų širdies rūkymo, nes gyventi ar anksti per savo apsilaidimą mirti yra mūsų pasirinkimas. Dėl tokių gyvenimo tikrovės tegul nė vieno ir nė vienos iš mūsų širdies rūkymo nepaliečia cigaretė. Mat,

CHICAGOS ŽINIOS

RAŠYTOJO AUKA MOKYKLAI

Rašytojas kun. Andrew Greeley paaukojo 2000 dol. neturtingųjų rajono mokyklai, kurią jis pats lankė.

KELS MOKESČIUS

Chicago mero Washingtono numatytas biudžetas yra įtraukęs nuosavybės mokesčių pakėlimą 84 milijonais dolerių. Lėšos būsiančios panaudotos pensijoms, skoloms mokėti, šiukšlių išvežimui bei reikiamiems žemųjų užpylimams. Biudžete numatyta 2.7 bil. dol. išlaidų, neįvedant atlyginimų padidinimo arti 10,000 miesto tarnautojų.

STIPENDIJOS CABRINI VAIKAMS

Cabrini-Green Chicago rajone į Richard Byrd pradžios mokyklą spalio 16 d. atvykęs Burton Kaplan, atstovaudamas turtingai Highland Parko šeimai; pareiškė, kad jų fondas kiekvienam to rajono vaikui duos pet ketverius metus stipendiją po 1,200 dol. eiti aukštąjį mokslą, jeigu jie sėkmingai baigs aukštesnę mokyklą. Tuo galės pasinaudoti 42 vaikai iš rajono, dabar garsėjančio nusikaltimais.

KREDITO KORTELĖS

Nauju potvarkiu reikalaujama, kad Illinois valstijoje kredito kortelės išduodančios institucijos kartu praneštų, kokias palūkanas jų naudotojas turės mokėti, koks metinis mokeskis, kaip ilgai bus galima jų įmokėti laukti.

GERIAU MOKOSI

Pravesti egzaminai parodė, kad Chicago miesto mokyklose pagerėjęs mokėjimas skaitymo ir matematikos. Chicago moksleiviai priartėjo prie JAV moksleivių vidurkių.

rūkymas ne tik vėžį, ne tik širdies ataką - didelę sklerozę - priešaukia, bet ir daugelį kitokių negerumų rūkijus ir jo dūmus kvėpuojantiems.

Gana, oi gana visų tu pasakų, pamokslų, to akmens plaukti mokymo, kai nesigriebiama reikiamų darbų - svarbiausia, už savą pavyzdžių kito į geri nuteikimo. Čia savų pavyzdžių gyvenimu tėvai, mokytojai, gydytojai, o ypač dvasiškiai ir visi kiti šviesuoliai turi stengtis išgyti ne vien banke didesnę sąskaitą bet tuojau griebtis svarbiausios veiklos: stengtis išsiugdyti žmonišką charakterį (nusiteikimą, asmenybę), kuris saugos kiekvieną nuo nesveikos elgsenos ir skatinis kiekvieną savo gyvenime elgtis kaip tikras žmogus.

Nustojus rūkyti pagerėja ne tik apsauga nuo vėžio, bet ir apsigynimas nuo pirmos širdies atakos, o taip pat sumažta ir galimumas sulaukti ir antrosios.

Išvada. Kol dar sveiki jaučiames, pradėkime mediciniškai tikrai elgtis. Savo elgsena atakokimės nuo visų širdies atakos priešaukėjū: nutukimo, kraujo suriebėjimo, nejudrumo, pakelto kraujospūdžio, rūkymo ir tvarkymų su visomis turimomis negalėmis, dažnai pradžioje pasilėpusiomis, neįjantomis. Todėl ženkime pirmą žingsnį toje apsaugoje - atsakančiai išsityrime savo kraują. Daugiau apie tai kitą kartą.

Pasiskaityti. Health and Fitness 1987. Newsweek, June 2, 1987.

MIESTAS RUOŠIASI ŽIEMAI

Chicago mieste, pasirošiant žiemos sniegui ir šalčiams, suvežamos krūvos druskos. Miestas turi 225 vežimus druska barstyti, sniegui kasti. Turi 400 šiukšlėms išvežti sunkvežimius, kurie gali būti panaudoti gintis nuo sniego.

VAIZDAJUOSTĖS TĖVAMS

Amerikoje daugėja gamyba vaizdajuostėlių, kurios duoda patarimus tėvams, kaip auginti kūdikius.

ATSIGAUNA CATERPILLAR

Caterpillar bendrovė, kurioje dirba nemažai čekiečių, turėjo stambių nuostolių, tačiau šių metų trečią ketvirtį baigė su 146 mil. dol. pelnu, nes padidėjo pardavimas, pakilo kainos ir sumažėjo išlaidos.

PERKA DAUGIAU AUTOMOBILIŲ

Chicago srityje 1987 metų modelio automobilių iki rugsėjo 30 d. pardavimas padidėjo 6% - parduota 413,695 Amerikos gamybos automobilių.

NAUJI MIESTO TARNAUTOJAI

Iš pradžių meras Washingtonas pamažu atleido iš tarnybos tūkstančius nebūtinų miesto tarnautojų, bet dabar vėl numatė priimti tūkstantį naujų, kas miestui sudarys metams apie 35 mil. išlaidų algoms.

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS DR. PAUL KNEPPER
AKIJ LIGOS - CHIRURGIJA
166 East Superior, Suite 602
Valandos pagal susitarimą
Tel. - 337-1285

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Second class postage paid at Chicago, IL
Subscription Rates: \$60.00. Foreign countries \$60.00.
Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiuočiama. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitymo adreso, gavus iš jo mokesį, atzīmima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto			
	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	\$60.00	\$35.00	\$20.00
Kanadoje (U.S.A.) dol.	\$60.00	\$35.00	\$20.00
Užsienyje	\$60.00	\$35.00	\$20.00
Savaitinis (Šešt. pried.)	\$35.00	\$20.00	---

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šėštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šėštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamas gavus prašymą.

DR. LINAS A. SIDRYS
AKIJ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street
Pirma trečiadienis ir penktadienis.
Sveikatarimui skambinti 436-5566

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ - VIDAUŠ LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Augliai nuimami ofise)
Priklauso Holy Cross ir Christ Igoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-8848 (veikia 24 val.)
Pirm., antr. ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ - NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ - AKIJ LIGOS
2655 W. 69 St.
Tel. 776-9691
pirm. 12-2 v. p.p.; treč. 12 - 2 v. p.p.
penkt.: 1 - 3 v. p.p.
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. - 562-0221
DR. JANINA JAKŠVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIUNAS
Specialybe vėdas ir kraujo ligos
Nechirurginis išsilypiusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą.
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus.

Tel. RE-Hance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvius gydytojas
3925 West 59th Street
Val., pirm., antr., ketv. ir penkt.
nuo 12-3 val. popiet ir 4-6 val. vak.
Treč. ir šėšt. uždarata

Tel. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
PROSTHODONTIKS - karūnelės,
titeliai, plokštelės ir bendroji praktika
2699 W. 59 St. Chicago
Tel. 478-2112
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofiso tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAZEKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12: 1-6.

Ofs. tel. 471-3300; rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS - ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namu 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 myla į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
„Contact lenses“
2618 W. 71st St. - Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždarata treč.

Dr. Tumasonio ofisa perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybe - Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 - Rez. 852-0889
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.
3 iki 7 v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybe - Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel. 436-9100
11900 Southwest Highway
Pulaski, Ill. 60463
312) 361-6220 (312) 361-6222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PŪSLĖS IR
PROSTATŲ CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

Tik sveiku maistu save stiprinamas pensininkas gali tikėtis atitolinimo savo širdžiai atakos Alvido pažmonyje. Lietuvio sodyboje sveikai stiprinasi gail. sesuo Elena Peržinskienė, Stasys Patlaba, Petras Ankus ir Viktoras Galeckas.

VALDŽIOS IR BAŽNYČIOS ATSTOVŲ DIALOGAS

M. Gorbačiovo vykdomas „atvirumas“ bei „pertvarkymas“ palietė ir Bažnyčios — okupacinės valdžios okupuotoje Lietuvoje santykius. Sovietinė spauda paskelbė pranešimą, o ir kitais keliais mes gavome kad ir kiek pavėluotą žinią, kad rugsėjo 17 d. Aukščiausios tarybos būstinėje, Vilniuje, įvyko sovietinės valdžios ir R. K. Bažnyčios atstovų susitikimas, kokio nebuvo nuo okupacijos pradžios. Okupacinę valdžią atstovavo pats aukš. tarybos pirmininkas R. Songaila, komunistų partijos centro komiteto sekretorius L. Šepety, ministrų tarybos pirmininko pavaduotojas A. Česna-vičius, Maskvos igaliojimo kultūros reikalams P. Anilionis ir kt. Katalikus atstovavo: arkiv. L. Povilonis, vysk. A. Vaičius, kiti vyskupai bei vyskupijų valdytojai, seminarijos rektorius mons. V. Butkus, Lazdijų dekanas kun. V. Jelinskas, Saldutiškio dek. kun. Z. Navickas, Šeduvos dekanas J. Antanavičius. Iš vienos ir kitos pusės buvo ir daugiau pareigūnų, viso 58 asmenys.

Kaip žinome, ligi šiol okupacinė valdžia nelaišk Bažnyčios juridiniui asmeniui, jos atstovus neįtraukė dėmesio vertais partneriais. Visus santykius bei reikalus tvarkė ne tarimosi keliu, bet savivališkai ir, žinoma, labai žiauriai. L. Šepety, atstovavęs komunistų partiją, pasakė, kad „susidarė objektyvios aplinkybės visapusiškai įgyvendinti sąžinės laisvės reikalavimus“. Esą „sudarytos sąlygos ir religinėms bendruomenėms funkcionuoti“. Visos parapijos turinčios savo bažnyčias, esanti Bažnyčios hierarchija, veikianti kunigų seminarija, kurioje ruošiami nauji kunigai, atliekamos nevaržomos religinės apeigos, leidžiama religinė literatūra, remontuojami maldos namai ir suteikiamos kitos „laisvės“. R. Songaila pagyrė Bažnyčią, kad ji „kultūros paminklų apsaugoje atliko ir atlieka didelį darbą“. Atseit, bažnyčių pastatai „mūsų“, o jūs tik mokėkite nuomą ir remontuokite. Žodžiu, pagal priežodį, „gyvenk ir norėk“.

Pasitarime buvo leista pakritikuoti kai kurie valdžios pareigūnų veiksmai, o ir patys valdžios atstovai viena kita proga neigė, kad būvę iš jų pusės „klaidų“. Tačiau čia pat jie labai stipriai pasisakė prieš dvasininkus, sakantys „ekstremistinio turinio pamokslus“. Pasi-gyrė padarę nutarimą gražinti katalikams Klaipėdos bažnyčią, davę leidimus ir nežadėjęs atstatyti dar kelias sunaikintas bažnyčias, o kunigų seminarijai leide nusipirkti naują „Volgos“ sunkvežimį.

Tačiau iš tiesų tos „dovanos“ ir pažadai tebėra lašas didžiausių skriaudų, kurias okupacinė valdžia padarė, jūroje. Jų čia neišvardinsime, nes jas gerai žino ne tik Lietuvos ir išsvijęs tikintieji, bet ir viso pasaulio geros valios žmonės. Pagaliau tų skriaudų, kruvinų, dvasinių bei moralinių, tiek daug, kad net gerus norus turėdama valdžia negalėtų greitai išlyginti, atitaisyti.

Tačiau galbūt „bloga taika“ geriau, kaip karas. Iš to visko gerai tiek, kad valdžia Bažnyčią jau laiko tam tikru partneriu. Šis, kad ir labai mažas žingsnis suartėjimo kryptimi, vertas mūsų dėmesio bei komentarų. Bet tvirtai pasitikėti valdžios pareigūnų žodžiais ir net kai kuriais veiksmais, dar neturime pagrindo, nes ir pats M. Gor-

bačiovas ne kartą pasakė, kad „niekam prieš komunizmą neeisime veikti“. Vadinasi, sistema gera, tik ligi jo būvę jos vykdytojai būvę blogi.

Viena didžiausių Bažnyčios problemų Lietuvoje yra kunigų stoka. Š. m. pradžioje iš 630 bažnyčių net 165 neturėjo savo nuolatinio kunigo. Tik 474 bažnyčios turėjo kunigus. Iš 665 esančių kunigų 98 buvo invalida, altaristai, rezidentai. Kasmet išmiršta apie 30 kunigų, tuo tarpu vienintelė kunigų seminarija teparuošia apie 15. Blogiausia, kad ir ta seminarija yra griežtoje valdžios (tiksliau KGB) kontrolėje. Štai ir minėto pasitarimo metu Šeduvos dekanas kun. A. J. Antanavičius išdrįso pasakyti: „norintys mokytis kunigų seminarijoje apžiūrėti iš visų pusių, agituojami atsiimti pareiškimus, kai kada jiems net grasinama, jie įsiutinami“.

Atrodo, kad ne be valdžios žinios dvasininkai naikinami ir biologiskai. Štai keletas pavyzdžių. Ligi šiol „neišaiškintomis“ aplinkybėmis žuvo: 1980.X.9-10 Luokės klebonas kun. L. Šapoka, 1981.VIII.8 Pamušio klebonas kun. L. Mažeika, 1981.XI.24 „sunkvežimio suvažinėtas“ Adukiškio klebonas kun. Br. Laurinavičius, 1986.II.5 „auto avarijos“ auka kun. J. Zdebskis. Buvo ir daugiau užpuolimų bei dvasininkų kankinimų. Paskutinė mus pasiekusi žinia: 1987.IX.16 du sovietinės milicijos ar KGB pareigūnai, apsirengę leitenantų ir kapitonų uniformomis, įsiveržė į Gruzdžių klebono butą, prieš tai nuodais nutildę kleboniją saugojusius šunis, žiauriai primušė kleboną kun. Juozą Čepėną, užčiaupė jo burną nuodingais skarmalais, pririšo rankas prie kojų. Panašiai pasielgė su šeimininke, pasišalinę, pagrobė daugybę nebrangių daiktų, automobilį (jį nusipirko jam jo broliui JAV-bėse). Po kiek laiko klebonas buvo kaimynų išlaisvintas. Apie įvykį pranešė žmonių ekonominis ir politinis gyvenimas. Prasidėjo sąduodas ir bėglius, didėjo aukos, tačiau laisvės trokštančių tuo neįstengė įbauginti. Todėl 1961 m. Maskva išakė Erichui Honeckeriui, Rytų Vokietijos vadui, jau 1935 m. Hitlerio už komunistinę veiklą laikytam kalėjime, tarp Rytų ir Vakarų Berlyno išmūryti aukštą sieną (dabar dažnai vadina-

tu „perestroikos“). Aišku tiek, kad okupacinė valdžia galbūt pamatė, kad negalės staiga išnaikinti religijos. Taigi stengsis ją naikinti pamažu, palaipsniui, pirmoje eilėje mažindama dvasininkų skaičių, infiltruodama į seminariją „savo žmones“. Jau dabar pastebėta, kad kunigais leidžiami šventinti ne tie seminarijos absolventai, kuriuos reikėtų, bet į šventinamųjų skaičių įmaišant tuos klierikus, kurie tų šventimų neverti ar abejotini.

Kaip ten kas bebūtų, vis dėlto dialogas turi būti ir toliau tęsiamas, žinoma, labai apdairiai, nes gyvenimo praktika parodė, kad Sovietai turi labai gerą, be galo klasingą ir apgaulingą diplomatiją ir puikiai sugeba apgauti vakariečius, ypač amerikiečius. Bet Lietuvos Bažnyčios atstovai, rodosi, tai gerai žino ir, tikėjime, nedarys nuolaidų ten, kur jos negali būti daromos.

Dabar sovietuose pasmerkiamos ankstesnio režimo klaidos bei neteisybės, žadama atitaisyti nuoskaudas. Tai ir Lietuvos Bažnyčia turi reikalauti tiek ankstesnių skriaudų atlyginimo, tiek pilnos religijos laisvės.

b. kv.

Lietuvių Prekybos rūmų susirinkime. Iš kairės: Vytautas Skuodis, pirm. Antanas Rudis ir Balfo vald. pirm. Maria Rudienė.

Nuotr. J. Tamulaičio

PIRMIEJI BANDYMAI SUJUNGTI PADALYTĄ VOKIETIJĄ

BRONIUS VAŠKAITIS

Paskutinio karo laimėtojai, ypač sovietai, bijodami, kad Vokietija vėl netaptų karine grėsme, ją padalino į dvi dalis — Rytų ir Vakarų. Pirmoji su 17 mil. gyventojų pasivadino Rytų Vokietijos demokratine respublika (RVDR) su sostine Berlynu, o antroji, turinti 61 mil. vokiečių — Federaline respublika (FR) su sostine Bonna. Tai buvo labai dirbtinis padalinimas, atliktas 1949 m. Vakarai pripažino kaip atskirą valstybę. Iki tol ji buvo vadinama sovietų zona. Tačiau ir toliau ją laiko dalimi tos pačios tautos, svajoja, kad vieną dieną ji vėl prisijungs prie vakarinės dalies.

Įvedus Rytų Vokietijoje beveik sovietinio tipo režimą, prasidėjo žmonių masinis bėgimas į Federalinę respubliką. Bėgimą taip pat skatino giminytės ryšiai bei po karo žymiai antroje pusėje pagerėjusi žmonių ekonominis ir politinis gyvenimas. Prasidėjo sąduodas ir bėglius, didėjo aukos, tačiau laisvės trokštančių tuo neįstengė įbauginti. Todėl 1961 m. Maskva išakė Erichui Honeckeriui, Rytų Vokietijos vadui, jau 1935 m. Hitlerio už komunistinę veiklą laikytam kalėjime, tarp Rytų ir Vakarų Berlyno išmūryti aukštą sieną (dabar dažnai vadina-

tu „perestroikos“). Aišku tiek, kad okupacinė valdžia galbūt pamatė, kad negalės staiga išnaikinti religijos. Taigi stengsis ją naikinti pamažu, palaipsniui, pirmoje eilėje mažindama dvasininkų skaičių, infiltruodama į seminariją „savo žmones“. Jau dabar pastebėta, kad kunigais leidžiami šventinti ne tie seminarijos absolventai, kuriuos reikėtų, bet į šventinamųjų skaičių įmaišant tuos klierikus, kurie tų šventimų neverti ar abejotini.

Kaip ten kas bebūtų, vis dėlto dialogas turi būti ir toliau tęsiamas, žinoma, labai apdairiai, nes gyvenimo praktika parodė, kad Sovietai turi labai gerą, be galo klasingą ir apgaulingą diplomatiją ir puikiai sugeba apgauti vakariečius, ypač amerikiečius. Bet Lietuvos Bažnyčios atstovai, rodosi, tai gerai žino ir, tikėjime, nedarys nuolaidų ten, kur jos negali būti daromos.

Dabar sovietuose pasmerkiamos ankstesnio režimo klaidos bei neteisybės, žadama atitaisyti nuoskaudas. Tai ir Lietuvos Bažnyčia turi reikalauti tiek ankstesnių skriaudų atlyginimo, tiek pilnos religijos laisvės.

metų gruodžio 13 dėl Solidarumo aktyvios veiklos Lenkijoje buvo įvestas karo stovis. 1982 m. Fed. Vokietijos kancleriu tapęs Krikščionių demokratų unijos vadas Helmutas Kohlis galvojo į didesnes bičiulystes su Honeckeriu nesileisti. Tačiau, spaudžiant Laisvųjų demokratų partijai, turinčiai jo koalicijoje vyriausybę savo atstovus ir žinant gyventojų nuotaikas (vieno viešo apklausinėjimo metu 95% pasisakė už Honeckerio apsilankymą Bonoje), teko nusileisti. 1985 m. Kohlis, būdamas Maskvoje Konstantino Černenko laidotuvas, ten sutiką Honeckerį vėl pakviest atvykti į V. Vokietiją. Tačiau tik šiais metais Maskva jam davė leidimą vykti į tą Vokietijos dalį, kurioje jis buvo gimęs ir praleido jaunystę. Greičiausiai ir dabar jo sovietai nebūtų išleide, jei ne prie pabaigos einantis su JAV susitarimas dėl artimų ir vidutinių distancijų raketų sumažinimo, V. Vokietijos sutikimo atsisakyti Pershing I A raketų. O gal prie to prisidėjo ir Gorbačiovo noras pasirodyti Vakarams, jog ir jis esąs liberalas.

Honeckeris Bonoje
Jo istorinė viešnagė prasidėjo rugsėjo 7 d. ir tęsėsi keturias

dienas. Jį sutinkant Bonoje, prie kanclerio rūmų plevėso abiejų Vokietijų vėliavos ir buvo grojami jų himnai. Stebėtojų nuomone, Honeckerio veidas spinduliavo džiaugsmu, o Kohlio veide atsispindėjo gilus liūdesys. Prof. Werneris Kattfleiteris, dėstąs politinius mokslus Kielio universitete V. Vokietijoje pridojo: „Nėra jokios abejonės, kad dauguma Federalinės respublikos gyventojų buvo nepatenkinti ir RVDR himnu ir jos prie kanclerio įstai-gos iškelta vėliava“.

Federalinėje respublikoje yra paprotys, jog atvykusį valstybės sėfą lydi 15 motociklistų. Norint sumažinti pagarbą Honeckeriui, ji lydėjo tik septyni. Oficialaus baltaus, kuris buvo rodomas ir R. Vokietijos televizijoje, metu Kohlis pasmerkė Berlyno sieną ir reikalavo, kad komunistų vad-das nuo jos pašalintų sargybinius, turinčius įsakymą šauti į bėgančius per ją. (Dera pami-nėti, kad jo vizito metu tas įsakymas buvo atšauktas). Vadovaudamasis diplomatinio protokolu, Honeckeris Kohlio kalbą išklauė ramiai ir, jai pasibaigus, mandagiai paplojo.

Savo žodyje svečias pabrėžė, kad, kaip vanduo nesijungia su ugnimi, taip ir kapitalizmas su komunizmu. Kita proga jis pareiškė, kad Vokietijų sujungimas yra tik saldus prie židinio.

Pagal neseniai padarytą V. Vokietijos gyventojų apklausinėjimą tik 19% pasisakė, jog jie tiki, kad kada nors vėl bus viena Vokietija. Ir Kohlis, prieš atvykstant Honeckeriui, pareiškė, jog jis negalvojęs, kad susijungimas įvyktų jam gyvam esant. V. Vokietijos prez. Re. Weizsackeris pareiškė: „Abiejų Vokietijų gyventojai priklauso tai pačiai tautai, kuri neprasidėjo su Bismarku ir nesibaigė su Hitleriu“. Abiem Vokietijoms susijungti vis tiek yra geresnės galimybės, negu mums atgauti nepriklausomybę. Galimas dalykas, kad dabar galisai ir 3 didieji, — Amerika, Prancūzija, Anglija, — kad leido Vokietiją padalyti į dvi dalis. Jei ji nūnai su 78 mil. gyventojų būtų Vakarų pusėje, žymiai didesnis karinis potencialas susidarytų prieš Sov. Sąjungą.

Vizito rezultatai
Honeckerio lankymosi metu buvo pasirašytos mokslinės ir technologinio bendradarbiavimo sutartys. Kohlis pakvietas aplankyti R. Vokietiją. Abiejų Vokietijų vadams kal-

bantis, stiprėja viltys, jog pradės lengvėti žmonių perėjimai iš sovietų zonos į vakarinę pusę. 1984 m. į V. Vokietiją buvo duodami leidimai tik pensininkams amžiaus žmonėms. Minėtus metais tokių leidimų buvo išduota 210.000. Praėjusiais metais trumpiems vizitams į vakarinę dalį leidimus gavo 573.000 įvairaus amžiaus žmonių. Šiais metais iki Honeckerio atvykimo juos jau turėjo 866.000 gyventojų. Dabar gana lengvai leidimai nuolatiniams apsigyvenimui V. Vokietijoje duodami pensininkams, negalintiems dirbti. Honeckeris žino, kad tuo sudarys finansinę naštą vakariečiams: reikės juos remti pinigais, rūpintis jų sveikata.

V. Vokietija nemažai pinigų išleido išpirkimui politinių kalinių iš sovietų zonos. Nuo 1963 m. iki dabar tokių kalinių išpirkta 20.000. Vieno kalinio kainos vidurkis sukasi apie 40.000 markių. Tokiu būdu šiam reikalui Bonnos vyriausybė išleido apie 800 mil. markių. Be to, iš jos 550 mil. markių gavo paskoloms bei pašalpoms. Kohlis subsidijavo ir greitkelio, jungiančio abi Vokietijas, pravedimą.

Kuris išėjo laimėtoju?
Pasibaigus viešnagai, pasipylė įvairūs komentarai. Buvo keliamas klausimas, kuris daugiau laimėjo — Kohlis ar Honeckeris? Sutinkama, kad ateityje abiejų Vokietijų santykiai gerės. Yra užuominų, kad Berlyno siena, kurią prez. Ronald Reaganas atidaromąjį metų Jungtinių Tautų sesijoje reikalavo tuojau nugriauti, pradeda gėdytis ir sovietų imperijos vadas Gorbačiovas. Greičiausiai ji bus nugriauta. Tačiau, kas liečia susijungimą, nematyti jokių prosvaisių. Aplamai politiniai analistai galvoja, kad po vizito žymiai sustiprėjo Honeckerio prestižas. Jų nuomone, dabar R. Vokietijos vadui bus atviri keliai ir į kitas Vakarų valstybių sostines. Pasikalbėjime su „Hamburger Morgenpost“ laikraščio korespondentu JAV ambasadorius Richard R. Burt pareiškė, kad, nežiūrint didelio nuomonių skirtumo, vieną dieną Honeckeris aplankys ir Baltuosius rūmus.

Pirmenybę suteikiame amžinybei prieš laikinumą, protui prieš jausmus, Sutvėrėjui prieš tvarinius.

L. Stolberg

ORIENTAS LIETUVIŠKOMIS AKIMIS

RIMVYDAS SIDRYS

18

Imperatorius sąmokslu vis tiek neišvengė, nors tik jau po mirties. Kai imperatorius mirė, dvaro didžiūnai susimokė perimti valdžią. Jie nusivertė imperatoriaus vyresniam sūniui šilko virvutę su imperatoriaus antspaudu. Šis, būdamas paklusnus sūnus, tuoj pat pasikorė. Valdžia perėjo kitam, mažamečiui sūniui, iš tikro į didžiūnų rankas. Liko tik problema, kaip nuslepti imperatoriaus mirties tikrąją datą, nes reikėjo vaizduoti, kad sosto įpėdinis mirė pirmiau, negu imperatorius. Taigi buvo pavėluotai paskelbta imperatoriaus mirtis, laidotuvas, o kad žmonės tikros teisybės neužima, su pavėlinkusia žuvim.

Tą patį rytą mes dar spėjom apžiūrėti kankinės žąsies pagodą. Darėmės pagodų specialistai, kiekvienam mieste jų apžiūrėdavom vieną ar dvi. Mūsų „trys muškietininkai“ laikė pareiga užlipti į kiekvieną iki viršūnės. Kankinės žąsies pagoda buvo labai sena, iš septinto šimtmečio, nors sugriuvus ir atstatyta. Išvažda ji nebuvo tipiška kinietiško stiliaus, daugiau panašėjo į Yukatano Majų piramides. Viduje buvo keletas įdomių Budos statulų, kažkurio būdu išlikusių „kultūrinių kareivių“ nesunaikintu.

Po pietų turėjom tuoj pat skristi į Beijingą, tačiau vadovas pranešė, kad mūsų kelionė nustumta į vakarą. Turėjom tris valandas laiko, kurias jis mums patarė išnaudoti poilsiui, nes Beijinge mūsų laukia ilga programa. Visi mano bendrakeleiviai nuėjo prigulti, tik aš vienas su foto aparatu išėjau į miestelį.

Miestelis, kurio pašonė buvo mūsų viešbutis — dvaras, turėjo iš išvaizdos gal 5000 sielų. Pakraščiais jau gyveno ūkininkai. Jų namai buvo senoviškos išvaizdos, apsuoti aukšta mūrine tvora. Buvo kukurūzų derliaus džiovinimo laikas, kukurūzų burbuliukų kuokštai buvo sukabinėti ant stogų, ant tvorų, ant sienų ir ant virvių. Kai kur atrodė, kad visas namas ir kiemas buvo padengti kukurūzų burbulėmis, o kiek netilpo, tai buvo tiesiog iškloti ant gatvės iki pusės ją užden-giant. Pagalvojau, kas būtų jei Illinois fermeriai, užuot džiovinę savo kukurūzus karšto oro pūtimu skardiniuose aruoduose, turėtų juos iškloti ant vienos pusės kelio. Čia, kai judėjimas nedidelis, jis nebūdavo sutrukdytas, netgi ir sunkvežimis pilnas kareivių sulėtėjęs aplenkdamo kukurūzinę barikadą.

Tačiau daugiausia važinėjo ne sunkvežimiai, o mediniai, žmonių traukiami vežimai. Jie buvo vidutinio dydžio, sakyčiau tokie, kokius gautum sukerkus lietuvių ūkininko vežimą su švabo „vegele“.

Kiniečiai juos taip aukštai prikraudavo šieno, kad stebėdavaisi, kaip vienas žmogus gali jį pavėžti. Pajėu gilyn į miestelį, džiaugdamasis, kad pagaliau gatau matyti tikrąją, ne turistinę Kiniją. Štai restoranas, visai kitoks, negu kuriuose mes maitina. Prie gatvės tik niša, kurios gilumoje kaista katilas, o svečiams pastatytas suolas jau pačioj gatvėj. Ant suolo apyjaunus kinietis pasisodinęs savo mažą dukterį, kimšo jai su pagaliukais makaronus į burną. Su gestais ir šypsena parodžiau, kad noriu juos nufotografuoti.

Ir svečiai ir virėjai tuoj išvirto šypsenomis, parodydami savo sutikimą. Turbūt niekas kitas taip mielai nesišypso, kaip kiniečiai. Iškau savo galvą į pora krautuvių, į kirpyklą, visur susikalbėdamas tik šypsena ir visur gaudamas šypsenos atsakymą.

Pusė kinietiško gyvenimo atrodo vyksta pačioj gatvėj. Štai buvo gatvės skaitytkla. Dalis šaligatvio buvo nuklotas vaikiškoms „comics“ tipo knygu-tėmis, aplinkui vaikai sutūpę jas skaitė. Atrodo, kad tai buvo laisvosios rinkos (o gal turėčiau sakyti juodosios rinkos) biznis: vaikai už knygutes skolinimą turėjo mokėti po penkis fenus. Knygyną tvarkė kokių 12 metų vaikas, jau spėjęs įsigyti biznieriškus išvaizdą, ir manieras, sprendžiant iš to, kaip jis rinko pinigus. Užsimaniau nusipirkti kinietišką knygutę atminčiai ir pasiūliau už ją yuana. Tas iššaukė ilgą derybas — aš rožiau, kad knygutė man yra verta yuana ir gražos nereikia, o berniukas būtinai įkišo man atgal 75 fenus.

Kitas vaizdas buvo man lyg ir svajonės išpildymas. Daug girdejas apie Kinijos „basakojus daktarus“, kurie, šiek tiek apmokę medicinos pagrindu, buvo tikstantis paleisti į Kinijos kaimus ten, kur tikros medicinos pagalbos niekad nėra būvę. Dabar visai nelaukta vienas iš tų basakojų stovėjo prieš mane. Tiesa, jis nebuvo basas, avėjo sandalus, kaip ir dauguma kiniečių. Ant gatvės jis buvo pasistatęs mažą staliuką su įvairaus didumo stikliniais indais. Juose buvo parazitinių kirmelių pavyzdžiai — askaridės ir soliteriai. Rodydamas kirmėles, jas aukštai iškėlęs jis kalbėjo aplink susirinkusiam būriui žmonių. Kalbėjo jis karštai, su entuziazmu, lyg būtų jis politinis agitatorius, ne medikas. Klausytojai buvo daugiausiai jauni vyrukai, kurie kapitalistiniuose kraštuose arba būtų darbe, arba ieškotų darbo.

(Bus daugiau)

APMASTYMAI LIETUVIŲ FONDO SUKAKČIAI ARTĖJANT

JURGIS JANUŠAITIS

Spalio 31 d. Chicagoje Lietuvių fondas iškilmingai paminės savo veiklos dvidešimt penkerių metų sukaktį. Iškilmes bus šaukios, dalyvių daug. Aidės sveikinimų, linkėjimų ir padėkos fondo steigėjams, ugdytojams kalbos. Tai didelė Lietuvių fondo šventė.

Palyginant dvidešimt penkeri metai organizaciniame gyvenime nėra ilgas laikas. Tačiau svarbu, ką per tą laiką pati institucija atliko, kokie jos darbai, kokia nauda lietuviškai visuomenei.

Lietuvių fondo veiklą, darbus, sumanymus sekame iš spaudos, kurioje Lietuvių fondo idėjos propaguojamos seka jo veiklą ir žiniomis dalinasi su visuomene. Spaudai, radijo ir bendradarbiams šiuo atveju priklauso didelė ir nuosirdi fondo ir visuomenės padėka.

Grįžtelėkime į pirmuosius Lietuvių fondo kūrimo metus. Dar mūsų atmintyje išlikę pirmieji jauno entuziasto dr. Antano Razmos straipsniai spaudoje, iškeliantieji Lietuvių milijoninio fondo idėjas. Mename ir Lietuvių Bendruomenės pastangas ta kryptimi. Mename ir susitarimą steigti vieną Lietuvių fondą. Dr. Antanas Razma rado nedidelį būrelį pasekėjų. Tačiau jie buvo entuziastai. Kai pokalbiuose ir net spaudoje abejojom idėjos realumu, net entuziastus vadinome svajotojais, tai keliolika žmonių neatsilaidžiai siekė užsibrėžto tikslo.

Pradžią nebuvo lengva. Pirmieji įnašai nebuvo dideli. Bet pats tikslas, pati idėja kaskart gyvėjo, ryškėjo ir pradininkų gretas sparčiau papildė ir iš plačiosios visuomenės sluoksnių. Kai iš laiko perspektyvos žvelgi į nuskubėjusius dvidešimt penkerius metus, kai įsigilini į informacijas, viešas apskaitas, tada tik pajunti, kiek tiek pirmūnai dirbo, kiek daug geriausių idealistų vėliau jungėsi į Lietuvių fondo darbininkų gretas. Ar kas tiems žmonėms atlygino, atlygina už darbą, sugaištą laiką, rūpestį siekiant vis naujų ir naujų narių? Niekas nemoka jiems algų. Tik darbščioji reikalų vedėja Alė Steponavičienė ir buhalteris atlyginami. Palyginant, kukliai atlyginimais. Visi kiti valdybos, tarybos ir komisijų nariai atiduoda pačias gražiausias savo gyvenimo ir poilsio valandas didžiajam tikslui — ugdyti Lietuvių fondą.

Tad sukakčiai artėjant labai svarbu, kad lietuvių visuomenė giliau pažvelgtų į šios institucijos veiklą, atliktus darbus ir dar neesantieji Lietuvių fondo nariais lietuvių šios sukakties

proga, kad ir su mažesniais įnašais, taptų nariais.

Lietuvių fondas, pradžioje manęs sutelkti tik vieną milijoną dolerių, toli nužengė ir jau konkrečiai siekia užbaigti šios sukakties progą ketvirtą milijoną. Linkime ateinančių metų grandinėje pasiekti penktą, šeštą, ir toliau siekti desimtojo milijono.

Šia proga, apmąstant sukaktį, žvilgtelėkime į narių skaičių. Bene tik apie šėis tūkstančius su amžinybėn išėjusių įamžinimu teturime. Tik tiek! O juk išėivija gyvųjų lietuvių skaičiuoja iki šimtų tūkstančių. Tad kur gi kiti taurieji lietuvių?

Turime šimtus veikiančių organizacijų. Ar jos visos tapo nariais, kad ir su mažesniais įnašais? Dabar gera proga ir veikiančiom organizacijom save įamžinti šiame didingame paminkle. Turime, kaip vis skelbiame, du tūkstančius mokslininkų, profesionalų, pasiekusių aukštas pozicijas, gaunančių didelių atlyginimus. Ar jie tapo nariais? Reikia juos surasti, reikia jiems priminti pareigą remti, nes fondas yra didžioji jėgainė lietuvių bei, plačia prasme, išėivijoje išlaikyti.

Pasižvalgykime ir nausėdijose. Čia turime šaunai įsikūrusių, gražiai gyvenančių, turtingų poilsiautojų. O kiek nedaug tokiose nausėdijose terandame narių. O esantieji bene neturtingiausiai gyvenantieji.

Gal tokių nepasiekia informacija asmeniškai. Spaudoje paskaite, nesiryžta fondu siųsti savo įnašus. Informacijas gauiname nariai. O reikėtų ir anuos „užmirštuosius“ pažadinti. Kad ir ne su dideliu įnašu, kad ir retkarčiais, žiūrėkime, kiek būtų naujo kapitalo ir nebūt sunku pasiekti net ir penktojo milijono.

Lietuvių fondas paruošia išsamias apskaitas nariams. O būtu gera, kad vieną kartą metuose tas smulkias apskaitas paskelbtų spaudoje, tada skaitantieji spaudą iš arčiau susipažintų su darbais ir pamatytų, kokiomis sumomis remiama mūsų mokslas, švietimas, kultūra, menas, jaunimas.

Štai tik iš informacijos mažytė ištrauka. 1987 m. metais paskirstyta Lituanistiniam švietimui 67,570 dol., studentų stipendijoms 52,000 dol., Kultūros reikalams 87,820 dol., visuomeniniams reikalams 54,460 dol. Iš viso paskirta tik vienerias metais 261,850 dol. Apsyskaitoje yra detalai išvardinta visos pozicijos, jų labai daug.

Madų parodoje susitiko Vida (Junevičiūtė) Rudienė, Balfo c.v. pirmininkė Maria Rudienė, Lietuvių Fondo valdybos pirmininkė Marija Remienė ir Lialė Lapienė.

Nuotr. Jono Tamulaičio

PAGERBTA DR. BIRUTĖ PREIKŠTIENĖ — PETRULIENĖ

DALIA AUGŪNIENĖ

Dr. Birutė Petrulienė

tauto Didžiojo universitete Kaune. Vokiečiams uždarius universitetą dr. Birutė turi nutraukti studijas.

1944 metais dr. Birutė išteka už Vinco Preikšto ir, rusams artėjant, pasitraukia į Vakarų. Karui pasibaigus dr. Birutė paduoda prašymus į Miuncheno ir Heidelbergo universitetus, tačiau jos prašymai yra atmėtami, nes ji yra ištekejusi moteris. Pagaliau 1947 metais dr. Birutė priimama į Karl Eberhard universitetą Tiubingene. Medicinos studijas ji baigia 1949 metais.

Tais pačiais metais dr. Birutė su vyru emigruoja į Ameriką, Philadelphiajį. 1950 metais gimsta pirmasis sūnus Tauras. Po metų Preikštų šeima persikelia į North Bergen ir dr. Birutė pradeda stažą North Hudson ir Margaret Hague Maternity ligoninėse, Jersey City. Po internshipo dr. Birutė pradeda rezidenciją ginekologijoje ir obstetrikijoje Monmouth Medicinos centre Long Branch, New Jersey. Po kurio laiko, susidarius geresnėms sąlygoms, Preikštų šeima keliai į Peoria, Ill., kur vyras Vincas dirba banke, o dr. Birutė dirba kaip rezidentė Metodistų ligoninėje. Atrodo, gyvenimas darosi lengvesnis ir pastovesnis.

Ir štai 1987 metais Monmouth Medicinos Centro Long Branch, New Jersey, pagalbinis vietas Stork klubas už profesinius pasiekimus ginekologijoje ir obstetrikijoje pagerbia dr. Birutę Kukaitytę-Preikštienę-Petrulienę, išrinkdami ją žymiaja 1987 metų moterimi ir įsteigdami jos vardo metinę stipendiją gailėstingoms seserims.

Ta proga buvo surošyti iškilmingi pietūs. Dr. Birutėi įteiktas žymus, sakomos kalbos. Ta pačia proga buvo atspausdinta ir šventės programa su dr. Birutės biografija. Įžangoje apie ją taip rašoma: „Dr. Birutė Preikštienė yra idealus šių laikų moters pavyzdys. Ji savyje sugeba suderinti individo, motinos, žmonos ir pasišventusios gydytojos charakterio bruožus.“

Tad kalbėdami apie dr. Birutę kaip gydytoją negalime užmiršti ir jos kaip žmonos ir motinos.

Dr. Birutė baigė Aušros mergaičių gimnaziją 1941 metais. Tais pačiais metais ji pradėjo medicinos studijas Vy-

mos gydytojos vardą. Dr. Birutė yra Monmouth Medicinos centro gydytojų štabo narė. Buvo Monmouth Medicinos egzekutyvinio komiteto narė. Buvo to paties centro atšarginė delegatė įvairiuose New Jersey Medicinos sąjungos komitetuose. Priklauso Amerikos Moterų gydytojų sąjungai. Nuo 1964 metų iki dabar dr. Birutė yra vienintelė moteris chirurgė Monmouth Medicinos centro ginekologiniame skyriuje.

Taigi matome jog dr. Birutė savo profesiniame gyvenime daug pasiekė. Norėdama kiek sumažinti savo darbo našumą dr. Birutė nuo 1985 metų daugiau nedirba gimdymų skyriuje.

1972 metais dr. Birutė ištekojo už Jono Petrulio. Tačiau jis netrukus sunkiai susirgo. Dr. Birutė daug metų jį kantriai slaugė, tačiau Jonas Petrulis 1986 metais mirė. Šią vasarą dr. Birutė nuvežė jo pelenus į Lietuvą, kur buvo palaidotas.

Sūnus Tauras baigė Connecticut universitetą anglų kalbą ir šiuo laiku gyvena Naperville, Ill. Sūnus Darius baigė Genevos universitetą New Yorko valstijoje ekonomiją ir šiuo laiku gyvena Ithacoj, New Yorke. Šių metų spalio 10 dieną jis sukūrė šeimą su Barbara Schnabel.

Mes visi lietuvių ir ypač Aušros gimnazijos auklėtiniai džiaugiamės dr. Birutės pasiekimais ir linkime ir toliau dirbti ir tobulėti savo pasirinktoje profesijoje.

ATEITIES AKADEMINIS SAVAITGALIS

Penktadienis, spalio 30 d.

7:30 v.v. Jaunimo centro kavinėje — Akademinio savaitgalio atidarymas. Vytautas Skuodis kalba savaitgalio tema: „Lietuvių tautos fizinis ir dvasinis išlikimas“.

Šeštadienis, spalio 31 d.

10 v.v. Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje — kavutė ir savaitgalio registracija.

10:30 v.v. Dr. Saulius Sužiedėlis: „Vokiečių okupacijos istorinė metodologija ir OSI“. Komentuoja Rasa Razgaiteienė.

1 v. p.p. Šiti pietūs.

2 v. p.p. Prof. dr. Romas Vaškotas: „Žvilgsnis į genocidą iš visuotinės perspektyvos, dėmesio jam stoka — priežastys ir pasekmės“. Komentuoja dr. Adolfas Damušis.

3:45 v. p.p. Kavutė

4 v. p.p. Jonas Pabedinskas: „Žydų-lietuvių santykiai: įspūdžiai iš pasikalbėjimų su Lietuvos žydais Izraelyje“.

7 v.v. ATEITIES vakaras Jaunimo centro didžiojoje salėje. ATEITIES žurnalo jaunųjų kūrybos premijų įteikimas. Vakarėnė. Toronto „Serenasos“ programa. Šokiams groja „Aido“ orkestras. Vakarėnės kvietimai 15 dol. suaugusiems, 8 dol. jaunimui. Užsakyti vietas, skambinant Irenai Polikaitienei (312) 434-2243.

Sekmadienis, lapkričio 1 d.

Atėitinių namuose, Lemont, Illinois.

10 v.v. Dail. Viktorės Venclovaitės perodas atidarymas. Birutės Šontaitės įvadas. Susipažinimo kavutė.

11 v.v. Šv. Mišios.

12 v. Šiti pietūs.

1 v. p.p. Prof. dr. Bronius Vaškotas: „Šiuolaikinis romanas okupuotoje Lietuvoje: žmogaus ir pasaulio koncepcijos“. Komentuoja dr. Kęstutis Keblys.

3 v. p.p. Rašytojas Juozas Kralkauskas: „Lietuvių rašytojai ir literatūra kultūrinuose mainuose“.

4:30 v. p.p. Savaitgalio uždarymas.

CLASSIFIED GUIDE

HELP WANTED REAL ESTATE

MEDICAL OPPORTUNITIES
HEALTH CARE AGENCY have following position open staff coordinator, field supervisor payroll/billing clerk. Homemakers full/part time hours, close to home, weekly paychecks, pay plus benefits. STAFF BUILDERS/IT.L.C. 574-0973 WE CARE MUST SPEAK FLUENT ENGLISH

REAL ESTATE
IRIS KOMPIUTERIŲ
pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMŲ mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus
J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2223

MISCELLANEOUS
A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996
10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pės mus.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 98th Street
Tel. — GA 4-8864

GREITIR'BAŽININGAI PATARNAUJAME PIRKIME BEI PARDAVIME NUOAVYBŲ.
Nemokamai įkainuojame jūsų nuosavybę, taip pat pristatysim pagal pageidavimą, sąrašą parduodamų namų jūsų ieškomoj apylinkėj, mieste ar priemiesty. Suinteresuoti prašau skambinti ar užeit pas
BUDRAITIS REALTY
6600 S. Pulaski
767-0600

V.T. ELECTRIC CO.
Licensed, Insured — Bonded
436-8937
Elektros ir namų apšildymo sistemų pataisymai.
Vytautas Taras

RE/MAX GREIT PARDUODA
RIMAS L. STANKUS
361-8950 636-6160

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
666-2626
KLAUDIJUS PUPPUTIS

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią staigą, prašome paminti, kad esate arbanorinė būti Rimas Stankus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamai.

NAMŲ APŠILDYMAS
Išvalau, taisy visų rūšių šildymų pečius ir „space heaters“. Turiu visas atsargines dalis.
A. BANYŠ
447-8806

PARDUODAMA SAVINIKO
DeLux Georgian mūris namas
3531 W. 60th Street
Šeši kambariai, 1 1/2 prausyklų. Kaina prieinama — \$47,000.

VILNAUS ARKIVYŠKUPIJA, II dalis
Šioje V-to t. II-je dalyje aprašyta Vilniaus arkivyskupijos istorinė ir jos dabartinė padėtis; aprašoma Bažnytinės provincijos priklausančių būtinai valstyboms, santykiu su laisvais. Čia aprašomos ne tik dabartinės Lietuvos, bet ir sovietinėje Rusijoje administruojamos bažnyčios, parokiškos, vokiečių, vokiečių, lenkų, latvių...
Architektūrinis ypatybų aprašymas yra dr. Inz. Jurgio Gimburo. 382 psl. 783 iliustr., keti viršeliai, gerai paruoštas leidinys. Išleido Am. Lietuvių Bibliotekos leidytis (Lithuanian Library Press). Tęstą rinko Brauge spaustuveje. Atspausdino Morkūno spaustuve. Kaina su paštumi \$22.50.
Užsakyms siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 USA
Illinois gyventojai moka \$24.00

BRONIS KVIKLIS LIETUVOS BAŽNYČIOS 5

Vilniaus arkivyskupija II

LIETUVIŲ ŠEIMOS TRADICIJOS STASYS YLA

Ilustravo dailininkės— ZITA SODEIKIENĖ ir IRENA MITKUTĖ
182 psl., didelio formato, kietais viršeliais su aplanku. Liukusinis leidinys. Išleido Am. Lietuvių Bibliotekos leidytis (Lithuanian Library Press). Spaudė Morkūno spaustuveje.

Šis leidinys skirtas šeimų tradicijoms, kurios yra turtingiausios ir reikšmingiausios visose visų tautų kultūrose. Čia apsiribojama šeimos kūrimo vyksmais, pradėdam nuo pažinties, einant prie sutarties ir santuokos, baigiant santuokiniu vaisiumi — kūdikiu bei jo ugdymu.
Kaina su paštumi 22 dol. Užsakyms siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629
Illinois gyventojai dar pridėda 8% valst. mokesčio.

ALOYZAS BARONAS
Dailiai kasdieniniai POEZIJA
Pomirinis eilėraščių rinkinys, išleido Nijotė Baroniė savo vyro a.s. Alojzo penkių metų mirties sukakčiai paminėti, iliustravo dail. Ona Stankaitytė-Baužienė.
Duotas ir pilnas A. Barono knygų sąrašas.
Kaina su paštumi \$6.00
Illinois gyventojai dar pridėda 40 ct. valstijos mokesčio.
Užsakyms siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

NUO BIRUTĖS KALNO Malronis
Poema buvo parašyta lenkiškai, išversta Fausto Kiršos, redaguota ir spaudai paruošta Bernardo Brazdžionio, gražiai iliustruota dail. Ados Korsakaitės-Sutkuvienės. Išleido „Lietuvių Dienos“ Maironio 50 metų mirties sukaktį minint. Leidinys didelio formato, turi 47 psl. Kaina su paštumi 7.75 dol. Illinois gyventojai moka 8.25 dol.
Užsakyms siųsti: Draugas 4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629

DARBAS IR GAMYBA

J. VAIČELIŪNAS

Pavergtos Lietuvos žurnalistas Antanas Staponkus kalbasi su Mokslo akademijos ekonomikos instituto rektoriu Edvardu Vilku (Švyt. 1985.Nr.23,18 p.). Pasikalbėjime nagrinėjamas darbas ir jo pasėka — gamyba.

A. Staponkus sako, kad sąžiningas žmogus darbu siekia gerovės, tuo būdu stengiasi sukurti kuo geresnes buitines ir kultūrinės sąlygas. Tą garantuoja ir socializmo principas: iš kiekvieno pagal sugebėjimus, kiekvienam pagal darbo kiekį ir kokybę. Deja, ne visur ir ne visada jo griežtai laikomasi. Negerovės ir taip pat socialistinės moralės priešingumas kelia nukrypimai nuo socializmo paskirstymo principo arba netobulas jo taikymas.

Paskirstyti galima tai, kas pagaminta. Todėl, galvojant apie paskirstymą, iš tikrųjų reikia galvoti apie gamybą. Gerybės kuriamos darbu, ir kol darbas žmogui netapo viena gerybių, reikia skatinti jį dirbti. Natūraliausias skatinimo būdas — socializmo principo taikymas: duoti gerybių kiekvienam proporcingai, kiek jis pagamino. Tuo atveju, gaudamas daugiau, daugiau įneša ir visuomenės gerovę, į valstybės ekonominę galią, kultūrinį lygį ir t.t.

Vadinasi, kol žmogus, norėdamas daugiau vartoti, stengsis daugiau dirbti ir kol, išskyrus darbą, jam nėra kitų būdų gauti gerybių, atlyginimo pagal darbo principus yra visuomeniškai efektyvus. Nors tai efektyvumą realizuoti ne taip lengva. Dėl gamybos organizavimo sudėtingumo darbo kiekį tiksliai išmatuoti neįmanoma, be to ne kiekvienas linkęs daugiau dirbti dėl didesnio vartojimo. Šiems sunkumams įveikti reikalingas moralinis skatinimas. Moralinio pobūdžio motyvas yra taip pat entuziazmas. O entuziazmas — ypatinga jėga, be kurios neįmanoma sparti visuomenės pažanga. Būtent materialinio ir moralinio skatinimo vienybė atsisipindi principu: iš kiekvieno pagal sugebėjimus, kiekvienam pagal darbą. Dviejų skatinimo komponentų vienos kita pakeisti negalima. Iš to, kas pasakyta, aišku, kad nukrypimai nuo paskirstymo pagal darbo ekonominę žalą tėvynei ir jau vien dėl to nesiderinama su socialistine morale. Jie pakerta rimtą pažiūrą į darbą, nuvertina jo moralinę vertę, net pačią teisę į darbą sumenkina.

E. Vilkas teisingai sako, kad, galvojant apie paskirstymą, reikia galvoti ir apie darbą, nes vertybės kuriamos darbu. Bet blogai, kad tų vertybių didelė dalis nueina ne dirbantiems, ne tikrai mūsų tėvynei Lietuvai, o didžioji dalis tų vertybių nueina okupantui — Rusijai. Visas už tai negerovės turi prisiminti pavergti lietuviai, iš kurių atimta jų nuosavybė — žemė, gyvuliai, darbo įrankiai ir visos kitos turtas.

Laisvos Lietuvos ūkininkai darbo paskatas buvo jo paties nuosavas ūkis, ko nėra dabar. Iš kur gali būti tas paskatas? Dabar tas ūkininkas tapo kolchozininku — komunistų vergu. Iš kur bus tas darbo paskatas, jei kolchozininkas turi dirbti okupantui. Jam už tai komunistas užvaizda užrašo darbo valandas, už kurias jis gaus 3 ar 4 rublius per dieną savo valgiu.

Yra sakoma, kad vergai nekarauja. Sunku vergams ir dirbti. Tas pats kolchozininkas, grįžęs iš kolchozino darbo, savo sklypelyje dirba iki sutemų, nes tas sklypelis jam ir jo šeimai duoda daugiau naudos, negu gaunamas atlyginimas už darbą kolchoze. Juk ir dabar matoma,

kad ne prievartinį darbą dirbantieji daro nuostabius dalykus. Tik tiems darbams yra dideli apskundimai: kolchozininkai neturi nuosavos žemės, gyvulių, irankių. Tiesa, Brežnevas yra pasakęs, kad kolchozininkams reikia duoti didesnius žemės sklypus, kad jie juos išdirbtų, o gautą derlių parduotų valstybei. Tai komunistinis būdas dar labiau išnaudoti kolchozininkus. Juk valdiškos kainos yra 10 kartų mažesnės, negu dabar kolchozininkai iš savo sklypų šį tą laisvai parduoda turguje. Ir krašto pavergėjai ir jų pakalikai mato, kad tie tautiečiai, kurie turi galimybes verstis laisva praktika savo mėgiamame darbe, ekonomiškai gerai gyvena, o visi kiti kolchozininkai ir darbininkai, kurie gyvena tik iš komunistinio valdiško uždarbio, labai skursta. Yra net posakis: jei dirbi tik valdišką darbą, tai iš ko pragyveni.

Pats E. Vilkas pripažįsta, kad neteisingas vertybių paskirstymas daro ekonominę žalą tėvynei ir nesuderinama su socialistine morale. Bet jis nepasako, ar iš žmonių visokio turto išplėšimas neparodo socialistinės moralės vertės. Ir dabar tuos dalykus tvarko krašto pavergėjai ir vietiniai komunistai. Prieš komunistinę moralę tie patys komunistai ir nusižengia. E. Vilkas pripažįsta, kad dauguma žmonių siekia materialinės gerovės. Jos siekia varginga liaudis, siekia dar didesnę gerovės ir komunistai. Komunistams tos gerovės siekti daug lengviau: jie gauna gerą gyvenimą iš valdžios, ima kyšius ir spekuliuoja.

E. Vilkas sako, kad galima būtų nekreipti dėmesio į toki neprotinę turtų gaudymą. Taip atsiranda dvasiškai skurdūs žmonės, o tokie užteršia socialistinius santykius. Tas pasakymas yra keistokas. Žinome, kad be turto gyvenimas yra skurdus. Juk ir komunistai žadėjo darbininkams pagerinti gyvenimo sąlygas, o nepagerino. Komunistai sau turtus gauna iš valstybės išdo. Tuo jie užteršia socialistinius santykius. Liaudis

iš valstybės išdo paramos negauna. Vaikų auklėjimas ir leidimas į mokslo taip pat yra surištas su turto. Tiesa, komunistai sako, kad komunistinė valdžia kai kuriems mokslieviams duoda stipendijas duonai nusipirkti. Bet tas stipendijas daugiausiai gauna jų jaunuoliai. Normalūs jaunuoliai, kurie nėra komunistai, tos stipendijos dažniausiai negauna, dažnai jų nepriima ir i aukštąsias mokyklas. Tokius dažniausiai siunčia į gyvulių šėrimo mokyklas. Žinome atvejį, kai vienas jaunuolis atestate turėjo visus penketukus, bet jis i aukštąją mokyklą negalėjo įstoti, nes neturėjo komunistinio pažymėjimo. Jei jis neturėjo ir turto, tai ir liko paprastas darbininkas. Už kyšius i norima aukštąją mokyklą galima įstoti, kad ir be komunistinio pažymėjimo. Čia ir paaiškėja turto vertė. Jei jau tas turtas taip nevertingas, kodėl komunistai dar ima kyšius ir spekuliuoja? Kodėl net komunistinė valdžia iš Vakarų taip gauda vertingą valiutą?

Kaip turime vertinti privatų darbą? Dabar tokių atsiranda nemažai. Jie užpildo valstybinius trūkumus. E. Vilkas atsako, kad tai yra tiesa, bet privatus darbas neduoda valstybei pajamų. Taip dirbantieji yra tarsi liginiai: jiems valstybinis darbas yra našta, o privatus — malonumas.

Problema, kad dažnai diplomuotas žmogus uždirba mažiau už nediplomuotą. Tas tiesa, čia yra nukrypimas nuo marksizmo-leninizmo. Bet, esą ir diplomuotų žmonių yra nevieodu: vienas moka tik popierius tvarkyti, o kitas žiūri i kūrybinio darbo, kad kvalifikacija atitiktų darbą, o darbas — kvalifikaciją. Be šito profesijos prestižas neįmanomas. Akli kelti atlyginimą — netikslu, nes atlyginama pagal darbą. I šį klausimą galima atsakyti: ieškoti geresniame specialistų rengime ir paskirstyme. Partija numato gerinti atlyginimą, bet ir dirbantieji turėtų gerinti darbo našumą. Komunistinė sistema viską gerina kasmet, bet per 70 metų mažai ką pagerino, nes komunizmas nėra pažangi sistema.

PADĖKA

A.†A.

Aleksandra E. Krūvelienė

Mūsų mylima mamytė ir uošvė mirė 1987 m. spalio 2 d. ir buvo palaidota spalio 5 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Chicagoje.

Nuoširdžiai dėkojame visiems dalyvavusiems šermentyse, pamaldose ir palydėjusiems velione i amžino poilsio vietą. Dėkojame visiems pareiškusiems užuojautą žodžiu ar raštu, atsiuntusiems gėles, aukojusiems šv. Mišioms.

Ypatinga padėka kleb. A. Zakaraskui už gedulingas Mišias bei prasmingą ir paguodžiantį pamokslą ir kan. V. Zakaraskui už maldas koplyčioje ir palydėjimą i kapus.

Taip pat ypatinga padėka karsto nešėjams ir laidotuvių direktoriui D. Petkui už rūpestingą patarnavimą.

Nuliūdę: duklė Aldona ir žentas Aleksas Rukuižai.

Buvusiai Žemės Ūkio Akademijos Dotnuvoje Kūno Kultūros lektorei

A.†A.

KATRYNAI STEPONAITYTEI MARIJOŠIENEI

mirus, liūdinčius vyrą, Lietuvos Operos dirigentą, prof. VYTAUTĄ MARIJOŠIŲ, dukteris sesele IGNE, ELONĄ VAIŠNIENĘ, sūnų MARIŲ ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

Buvusieji bendradarbiai ir studentės:

A. ir Br. Šimkevičiai
Br. ir A. Dūdos
M. Bonatienė
Ad. Bulotienė
El. Sabalytė

A.†A. ONA BUTKIENĖ PAULIUKONYTĖ

Gyveno Barrington, Illinois, anksčiau gyveno Chicagoje, Marquette Parko apyl.

Mirė 1987 m. spalio 22 d., 4:20 val. popiet sulaukus senatvės.

Gimė Lietuvoje.

Pasiliko dideliame nuliūdime duklė Aldona Klygienė, žentas Mindaugas, anūkai Linas, marti Albina ir Raimundas, proanūkas Raimutis, Australijoje sesuo Veronika Rušienė, Anglijoje brolis Edmundas Pauliukonis ir kiti giminės ir artimieji Lietuvoje.

Kūnas buvo pašarvotas penktadienį nuo 3 iki 9 v.v. Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 Street.

Laidotuvės įvyko šeštadienį, spalio 24 d. Iš koplyčios 9 val. ryto buvo atlydėta i Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčia, kurioje įvyko gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų buvo nulydėta i Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus giminės, draugus ir pažįstamus prisiminti velionę savo maldose.

Laidotuvių direkt.: Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

1987 m. lapkričio 4 d. sueina

A.†A. BALIO MACKIALOS

vienerių metų mirties sukaktis

Tegul Tau žiedai nenustoja žydėti Viešpaties soduose Angelių chorai teskamba aukštybėse.

Ir saulė amžinai tešviečia Tau nepasiekiamuose toliuose.

Išėkis nesusidrumstoje ir amžinoje Ramybėje!

Šventos Mišios už mirusiojo vėl bus atšaujamoms 1987 m. lapkričio 4 d. šiose šventovėse:

Los Angeles — Švento Kazimiero,
Daytona Beach — Prince of Peace,
St. Petersburg — Pranciškonų koplyčioje,
Chicagoje — Marian Fathers,
Kennebunkporte,
Jacksonvilėje — Prince of Peace.

Draugai ir pažįstami prašomi prisiminti mirusį savo maldose.

Vienatvėje likusi liūdinti žmona
Daila Mackialienė
ir giminės.

Mylimam tėvui

A.†A.

VIKTORUI KURUI

mirus, jo sūnui dr. ČESLOVUI KURUI, žmonai JONAI, jų vaikams bei visiems giminėms reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

JAV ir Kanados Lietuvių Fronto Bičiulių Centro valdyba ir taryba.

Kolegai žurnalistai

A.†A.

JERONIMUI CICĖNUI

mirus, ŽMONAI, DUKRAI ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

Lietuvių Žurnalistų sąjunga

A.†A.

JERONIMUI CICĖNUI

rašytojui-žurnalistui, Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijos mokslo metų kolegai išėjus amžinybėn, Jo našlę NELE ir šeimą spaudžiam prie širdies ir reiškiame ypatingą užuojautą.

McLean, VA

Antanas ir Milda Vaivadai

DRAUGAS, antradienis, 1987 m. spalio mėn. 27 d.

5

A.†A. JONAS PAŠTUKAS

Kilęs iš Subačiaus apylinkės.

Gyveno Chicagoje, Brighton Parko apylinkėje.

Mirė po sunkios širdies operacijos 1987 m. spalio 23 d., 7 v.v. sulaukęs 76 metų amžiaus.

Žmona a.†a. Monika Matulytė mirusi Lietuvoje 1968 metais.

Priklausė Dainavos ansambliui, Lietuvių Bendruomenei ir Lietuvos Jūros Šauliams bei kitoms organizacijoms.

Pasiliko dideliame nuliūdime Lietuvoje duklė Daiva Navickienė, žentas Vincas ir anukė Asta bei plati Paštukų ir Matulių giminė. Chicagoje dideliame nuliūdime liko brolio duklė Aldona Calcino su šeima, mirusios žmonos pusbrolis kun. Fabijonas Kireilis, Bostone žmonos pusseserė Juzė Matioskiene, Kanadoje žmonos pusseserė Aldona Aukštikalnyte ir Kostė Linkevičienė, Dainavos ansamblio ir daugelis artimųjų.

Kūnas pašarvotas pirmadienį, spalio 26 d., nuo 2 v. p.p. iki 9 v.v. Gaidas-Daimid koplyčioje Brighton Parke.

Laidotuvės įvyks antradienį, spalio 27 d. Iš koplyčios 9:15 v.r. bus atlydėtas i Brighton Parko Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčia. Po gedulingų pamaldų bus nulydėtas i Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Vietoje gelių prašome aukoti Lietuvių Fondui, Dukterų draugijai, Jaunimo centrui.

Giminės ir draugai

A.†A.

BARBORAI BALTRUŠAITIENEI

mirus, dukrai ONUTEI TREŠKIENEI, žentui JONUI, anūkams JONUI, Jr., PETRUI, LIUCIJAI, TERESEI bei jų šeimoms giliausią užuojautą reiškia

Stasė ir Kazys Riškai

Aldona Riškutė

Kęstutis ir Aldona su šeima

Jurgis, Rita ir Justukas

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero

Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS
LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410

9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

V A S A I T I S — B U T K U S

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

APLINK MUS

x Švč. M. Marijos Gimimo parapijos klebonas kun. Antanas Zakarauskas išeina į pensiją gruodžio 31 d. Sudarytas komitetas iš parapijos įvairių organizacijų ir ruošiamas banketas jį pagerbti ir gražiai išleisti sausio 17 d. Bus daugiau informacijos vėliau.

x „Ateities“ akademinis savaitgalis bus Chicago Jau-nimo centre spalio 30-31 d. ir Ateitininkų namuose, Lemonte lapkričio 1 d. Ateitininkai bei Chicago ir apylinkių lietuvių visuomenė nuosirdžiai kviečia-ma dalyvauti keliuose ar net visuose programos punktuose. Penktadienio vakarone bus ypatinga proga susitikti su Skuodžių šeima ir išgirsti Vy-tautą Skuodį, kalbantį savait-galio tema „Lietuvių tautos fi-zinis ir dvasinis išlikimas“. Šeštadienį bus dvi paskaitos ir viena išpūdyti pasidalinimo sesija. Vakare — „Ateities“ žurnalo vakaras. Sekmadienį — meno kūrybos parodėlė, šv. Mišios ir dvi paskaitos.

x „Grandies“ tautinis ansamblis savo tradicinį metinį vakarą rengia lapkričio 20 d., šeštadienį, Jau-nimo centro di-zijoje saleje. Šiuo metu „Grandies“ ansambliui priklauso daugiau kaip 100 šokėjų. Ansambliui vadovauja Irena Smie-liauskienė, jai talkina Violeta Atkinson.

x A. a. Karolio Drungos jo atminimui geradarijai suaukojo 300 dol. Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje parenti.

x Algimanto Kezio nauja fotografijų paroda atidaroma lapkričio 6 d. Čiurlionio gale-rijoje. Tema — Pasaulinės pa-rodos, vykusios Knoxville, TN, New Orleans, LA, Tsukuba, Japonijoje ir Vancouver, BC. Bus išstatyta daugiau kaip 50 juoda-balta nuotraukų ir prista-tyta knyga „Variations on a Theme: World's Fairs of the 80's“.

x Video juosta „Lietuvos Krikšto jubiliejaus minėjimas Romoje“ bus parodyta per Jau-nimo centro vakaronę lapkričio 6 d. Vakaronę rengia Budrio vardo Lietuvių Foto archyvas. Video juosta susuko Daiva Kezienė.

x Stasė Medelienė, tūkstan-tine jamžino Tautos Fonde savo rusų sušaudytą brolių Julijų Il-gūną ir pusbrolių laikraštiniųką Joną Anastazą Vajčiūną. Visos aukos Tautos Fondui gyviems ir mirusiems atminti bus saugomos laisvai ir nepriklausomai Lietuvai. Tik gaunami dividen-dai už investuotas aukas panau-dojami okupuotos Lietuvos bylai ginti.

x Jonas Duncia iš Newark, Del., mūsų bendradarbis, siųs-damas nuotrauką iš mūsų žygio New Hampshire valstijos kalnuose“... pridėjo ir 20 dol. jos išlaidom padengti. Labai dėkojame.

x Už mirusius L. Fondo na-rius šv. Mišios bus lapkričio 1 d. 10:15 v. ryto Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Visuomenė kviečia-ma dalyvauti ir prisiminti juos savo maldose. (pr.)

x ATEITIES Akademinio savaitgalio pilna programa yra išspausdinta šios dienos „Drau-go“ laidoje, vidiniuose pusla-piuose. Žadantiems savaitgalįje atsilankyti į ją yra patogų išsikirti. (sk.)

x Lietuvių mokytojų s-gos valdyba lapkričio 8 d. 12 val. Jėzuitų koplyčioje ruošia pamaldas už visus mirusius mokytojus JAV-se, Lietuvoje ir Sibire. Po pamaldų minėjimas ir susirinkimas Jau-nimo centro posėdžių kambaryje. Bus ir ka-vutė. Kviečiami visi mokytojai ir jų šeimų nariai gausiai dalyvauti.

x Dr. Kęstutis Keblys ko-mentuos prof. dr. Broniaus Vaš-kelio paskaitą „Šiuolaikinis roman-s okupuotoj Lietuvoj: žmogaus ir pasaulio koncep-cijos“. Paskaita įvyksta „Ateit-ies“ akademinio savaitgalio metu, sekmadienį, lapkričio 1 d., 1 v. p.p. Ateitininkų na-muose, Lemonte.

x Patikslinimas. Šešta-dienio, spalio 24 d., „Draugo“ laidoje Moterų skyriaus straips-nyje „26-ji madų paroda“ buvo praleista Chicago Nekalto Pra-sidėjimo seserų rėmėjų valdybos vicepirmininkės Birutės Jasait-ienės pavardė. Už klaidą atsiprašome.

x Lietuvių istorijos drau-gijos susirinkimas šaukiamas spalio 28 d., trečiadienį, 4:30 val. p.p. „Seklyčios“ raštineje. Bus įdomi J. Dainausko paskai-ta „Jogaila Lietuvos ir Lenkijos valdovas“. Bus ir kavutė. Vi-suomenė kviečiama dalyvauti.

x Pranas Šapalas, Lemont, Ill., mūsų garbės prenumera-torius, pratęsė prumeratą vieneriems metams su 20 dol. auka. Nuosirdus ačiū už lietuviško žodžio palaikymą.

x Dr. Stasys Strasevičius iš Chicago, mūsų rėmėjas, gra-žino laimėjimų šakneles, pridėjo 25 dol. auką su prierašu: „siun-čiu mažą auką už bilietus ir lin-kiu Jums visiems geros sėkmės garbingam spaudos darbe“. Nuosirdus ačiū už auką ir linkėjimus.

x Elena Skladaitis, Water-bury, Conn., Algirdas Eitma-nas, West Peterson, N.J., Jonas Kalainis, St. Catharines, Kana-da, Vilijus Variakojis, Chicago, Ill., I. E. Radys, Angelė Poška-itis, taip pat iš Chicago, Ona Ta-raila, Worcester, Mass., Jonas Zostautas, N. Redington Beach, Fla., Stanley Naumus, Dear-born Hts., Mich., Antanas Sa-balis, Rochester, N.Y., M. Duda, Kagawong, Ont., Kanada, gra-žino laimėjimų šakneles ir kiekvienas pridėjo po 10 dol. aukų. Labai dėkojame.

x V. Juodgudis, Chicago, Ill., S. Vilinskas, Windsor, Conn., P. Klimavičius, Worces-ter, Mass., Elena Banys, Cicero, Ill., Vladas Šlikas, Livonia, Mich., Juozas Lipas, Los An-geles, Cal., S. Nikant, Hot Springs, Ark., A. Maslauskas, Hartford, Conn., G. Norus, Detroit, Mich., Dana Juodgudis, Chicago, Ill., Juozas Mickūnas, Orange, Mass., Jonas Adomai-tis, Prescott, Arz., V. Stepšys, Sudbury, Ont., Kanada, A. Trečiokienė, Santa Monica, Cal., Salomėja Jankauskas, Hot Springs, Ark., gra-žindami laimėjimų šakneles kiekvienas paaukojo po 10 dol. Nuosirdus ačiū.

x Eugene Likanderis, Chi-cago, Ill., Vytautas K. Kubilius, Bolingbrook, Ill., A. ir E. Leliai, Berwyn, Ill., K. Prišmantas, Vista, Cal., Jonas Siugzdinis, Chicago, Ill., L. ir L. Grum-lačiai, Jacksonville Beach, Fla., A. Galdikas, Los Angeles, Cal., J. Maciulevičius, Cleve-land, Ohio, kun. V. Kriščiūne-vičius, Southfield, Mich., dr. G. Grinis, St. Petersburg Beach, Fla., M. Jurevičius, Ocean Gate, N.J., įvairiomis progomis pra-tesdami prumeratą arba gra-žindami laimėjimų šakneles kiekvienas atsiuntė po 10 dol. auką. Nuosirdus ačiū.

x A. Paltaržickas iš Chi-cagos, mūsų rėmėjas, specialiai apsilankė „Drauge“ ir gra-žino laimėjimo knygučių už 84 dol. Nuosirdus ačiū.

x Sol. Algird A. Brazis, Jus-tice, Ill., Elena Pagiris, Holly-wood, Fla., Vacys Mitkus, Chi-cago, Ill., Jūratė Gentlesk, Haddonfield, N.J., L. Reivydas, Los Angeles, Cal., Viktorija Jonikas, Chicago, Ill., gra-žino laimėjimų šakneles ir kiekvienas paaukojo po 15 dol. Nuosirdus ačiū.

Alė Gražytė, jauna modelistė, modeliausi Kr. Donelaičio liuanistinių mokyklų madų parodoje. Šiemet bus madų paroda Jau-nimo centre lapkričio 8 d.

CHICAGOJ IR APYLINKĖSE

JAUNIMO KONGRESO LAIMĖJIMAI

VI Pasaulio Lietuvių jaunimo kongreso laimingų bilietų trau-kimas buvo spalio 18 d., sekma-dienį, Jau-nimo centre kavineje po Vasario 16 gimnazijai remti koncerto. Dalyvaujant apie pus-antro šimto Chicago ir apylin-kių lietuviams, bilietus sumaišė kun. J. Borevičius. Laimingus bilietus traukė dr. A. Razma, Lina Šliazaitė, Aušra Jasaitytė, solistė Marytė Bizinkauskaitė ir Karolis Milkovaitis.

Pirmą dovaną — kelionės bi-lietą į Australiją ir atgal laimėjo Antanas Galdikas iš Los Ange-les. Antrą dovaną — 500 dol. lai-mėjo K. Bandzevičius iš Los An-gelles. Trečią dovaną — 200 dol. — Millie Pietz iš Bronx, New York. Ketvirtą dovaną — 100 dol. — Don Wolberer iš Wauke-gan, Ill. Penktą dovaną — 100 dol. — V. Sinkus iš Chicago. Laimėjimais surinkti pinigai yra skiriami Pietų Amerikos jaunuo-liams padėti nuvykti į Jau-nimo kongresą Australijoje. Jaunimas yra dėkingas visiems aukotojams ir bilietų pirkėjams. Birutė Jasaitienė

mejo K. Bandzevičius iš Los An-gelles. Trečią dovaną — 200 dol. — Millie Pietz iš Bronx, New York. Ketvirtą dovaną — 100 dol. — Don Wolberer iš Wauke-gan, Ill. Penktą dovaną — 100 dol. — V. Sinkus iš Chicago.

Laimėjimais surinkti pinigai yra skiriami Pietų Amerikos jaunuo-liams padėti nuvykti į Jau-nimo kongresą Australijoje. Jaunimas yra dėkingas visiems aukotojams ir bilietų pirkėjams. Birutė Jasaitienė

MONTESSORI DRAUGIJOS RUDENS PIKNIKAS

Šiemet rugsėjo 20 diena buvo šalta ir lietinga. Vėjo dėlto an-trą valandą po pietų Ateitininkų namuose, Lemonte susirinko būrys jaunų šeimų su vaikais į Lietuvių Montessori draugijos suruoštą rudens pikniką. Deja, dėl oro piknikauti teko saleje, nors tai visai nepakenkė pakiliai nuotaikai.

Vaikams pramogos prasidėjo su darbeliu. Reikėjo papuošti ir laikraščiais prikimšti rudą popierinį maišą ir tokiu būdu pasigaminti priegalvį. Toliau buvo žaidimai su dainomis ir pasakos. Šiai programos daliai sumaniai vadovavo Laima Petrolūnienė. Toliau sekė pokš-tai, burtai ir juokai su M. Gierš-tikienės šauniai suvaidintu juokdariu „Pūku“. Po trumpų vaišių buvo žaidimai ir dainos ratelyje.

x Paulius ir Birutė Gyliai, Olympia, Wa., mūsų dosnūs rėmėjai, gra-žindami laimėjimų šakneles, pridėjo 50 dol. auką dienraščiui stiprinimui. Nuosir-dus ir didelis ačiū.

x Juozas Mikonis, Rich-mond Hts., Ohio, „Draugo“ rėmėjas, mecenatas, gra-žino lai-mėjimų šakneles su 25 dol., auka dienraščiui. Nuosirdus ačiū.

x Regina Goebel (Garliaus-ka) Livonia, Mich., pratęsė „Draugo“ prumeratą su 20 dol. auka. Ta pačia proga gra-žino ir laimėjimų šakneles. R. Goebel skelbiame garbės prumeratore, o už paramą la-bai dėkojame.

x A. Paltaržickas iš Chi-cagos, mūsų rėmėjas, specialiai apsilankė „Drauge“ ir gra-žino laimėjimo knygučių už 84 dol. Nuosirdus ačiū.

x Sol. Algird A. Brazis, Jus-tice, Ill., Elena Pagiris, Holly-wood, Fla., Vacys Mitkus, Chi-cago, Ill., Jūratė Gentlesk, Haddonfield, N.J., L. Reivydas, Los Angeles, Cal., Viktorija Jonikas, Chicago, Ill., gra-žino laimėjimų šakneles ir kiekvienas paaukojo po 15 dol. Nuosirdus ačiū.

Popietė visais atžvilgiais labai pasisekė. Vaikai ir tėvai smaigiai praleido laiką. Esame dė-kingi lietuvių Montessori drau-gijai, kuri nepalstamai puo-selėja vaikų tautinį auklėjimą. vv

MARGUČIO JUBILIEJINIS POKYLIS

Jau-nimo centre Chicagoje spa-lio 24 d. įvyko pokylis, minint Margučio 55 m. sukaktį. Gausiai susirinkusius svečius pa-sveikino rengimo komiteto pirm. I. Kriaučeliūnienė. Ji pažymėjo, kad be Margučio mums būtų tylu ir nyku. Margutis ne vien duoda turtingą programą, bet tai lietuvišybės in-stitucija, padedanti telkti lėšas įvairiems lietuviškiems reikalams. Pirminė ir Margučio pradininką Ant. Vanagaitį.

Margučio vadovas P. Petrutis, dėkodamas svečiams, paskelbė dainų konkurso rezultatus. Pirmą premiją — 400 dol. — laimėjo komp. O. Metrikiene, sukūrusi melodiją K. Binkio Vėjavaičiui. Antroji premija 300 dol. teko komp. Jonui Gove-đui už dainą Amžinas lietuvis, žodžiai K. Bradūno. Trečioji premija — 200 dol. — skelta per pusę. Ją laimėjo Raimonda Apeikytė už dainą Gulbės ir vėjai, žodžiai A. Griciaus ir kitą trečią premiją laimėjo vėl O. Metrikiene už dainą, Oi, kregždute.

Premijų mecenatai Valdas ir Alma Adamkai.

Premijuotas dainas Gulbės ir vėjai bei Oi, kregždute pa-traukliai padainavo sol. Prau-rimė Ragienė, pridėdama dar ir Vanagaičio Dobilėlį. Sol. J. Vaznelis padainavo Vėjavaiči bei Amžina lietuvi, pridė-damas dar ir Vanagaičio (Kučiuo harmonizuotą) Beržą. Publika solistams sukėlė entuziastiškas ovacijas. Akompanavo R. Mockus.

Kun. A. Saulaičiui palaimi-nus maistą ir svečius, vyko vaišės prie stalų, papuoštų Baltic Blossoms dovanotomis gėlių puokštėmis.

Tradicinį raguolį prapjauti buvo pakviestas nuo pradžios prie Margučio dirbęs Ant. Lapinskas su žmona.

Salės vidury esantis mil-ziniškas ornamentas iš ilgų bambuko ir kitokių lazdu, nuo kurių plevėsavo dirbtinių gėlių spalvotos girliandos, buvo puoš-nus, įdomus ir naujas. Tai D. Lukošiušaitės-Šlenienės kū-rinys.

Pokylį ruošiant gražiai pasi-darbavusi komisija: I. Kriau-čeliūnienė — pirm., D. Dundzi-lienė, S. Džiugienė, Ant. Krutulis, G. Rimkienė, D. Šlenie-nė. Vaišės paruošė Marquette Deli-catessen, savininkė D. Jūrytė. Pažymėtina, kad I. Kriau-čeliūnienė iškėlė, kad Margučio programos išlaikymas metams kainuoja 60,000 dol.

P. Petrutis padėkogas rengimo

IŠ ARTI IR TOLI

JA VALSTYBĖSE

— Kun. Antanui Valiūškai, Phoenixo lietuvių kapelionui, mirusio menininko Daumanto Čibo sūnus atidavė menišką kryžių su monstrancijomis ir stovyklėmis. Iš Californijos kryžių į Sun City, Ariz., parvežė Antanas Ambrška. Kryžius 14 metų stovėjo lauke, todėl reikalingas remonto. Tą kruopščiai atlieka Juozas Ža-davičius. Kryžius bus Arizonos lietuviškas ir religinis papuošalas.

— Sol. Audronė Gaižiū-nienė Los Angeles lapkričio 8 d. atliks vietinių ir tarptautinių kompozitorių kūrinių LF pobū-vy. Solistė yra malonaus tembro sopranas, dainuoja su įsijau-timu ir aukštai išlavinta muzi-kinė erudicija. Sol. Audronė ap-dovanota patrauklia išvaizda sudaro malonią atmosferą klausytis jos dainų interpra-tavimo. Jos muzikinis išsila-vinimas okup. Lietuvoj ir JAV-ės kelia susidomėjimo, kurios mokyklos turėjo daugiau įtakos jos muzikiniam subrendimui.

— Lietuvių Informacijos centro žiniomis sažinės kalinys Viktoras Petkus, atlikęs 10 metų baumsės dalį lageryje ir kalejime už tariamą „antiso-vietinę agitaciją ir propa-gandą“, buvo perkeltas į trem-

komitetui, pakvietė iš Kali-fornijos atvykusią St. Pautie-nienę, kuri pasveikino Margutį, daug nusipelnusį lietuviškos išlaikymui. Kalifornijos lietuvių radio vardu įteikė dovaną P. Petručiui. Pasidžiaugė, kad tarp konkurso laimėtojų yra iš Kalifornijos.

Po skanių vaišių vyko šokiai, grojant A. Stelmoko orkestrui P. Petrutis pasveikino Altos pirm. dr. J. Valaitį, sulaukusį 65 m. Visas pokylis praėjo jaukiai, šilta lietuviška atmosfera. Juoz. Pr.

LIETUVIAI RESPUBLIKONAI Į WASHINGTONĄ

Spalio 30-31 ir lapkričio 1 die-nomis naujame Grand Hyatt Washington viešbutyje (1000 H Street N.W., Washington, D.C.) bus tautinių grupių respubli-ka-tarybos metinis suvažiavi-mas. Delegatai ir svečiai susi-rinks iš įvairių valstijų, jų tarpe nemažas skaičius ir lietuvių respublikonų.

Šių metų suvažiavimas yra rinkiminis — bus renkama nau-ja tarybos valdyba. Nominacijų komisija yra parinkusi kandi-da-tų sąrašą, kurį pateiks suvaži-avimo dalyviams. Į pirmininkes

ties vietą. Šis 58 metų amžiaus literatas ir Lietuvos Helsinkio grupės steigėjas turi atsėdėti dar 5 metus: Buryatskaya ASSR, 671510 Bauntovski ra-yon, pos. Bagdarin, Bagdarins-kaya ekspeditaiya.

— Leonardo Valiuko, Los Angeles, Calif., ilgesnį lais-ką rugsėjo 4 d. paskelbė Los An-geles „Herald-Examiner“ dienra-tis. Paminėjęs Hitlerio-Stalino pakto sukakties progą įvykusias demonstracijas Vilniuje, Rygoje ir Taline, Valiukas ragina: „Vakarų pasaulis turi vieningai prisijungti prie baltų ir sovietų diktatorių Mikhail Gorbačiovo pareikalauti išsinešdinti iš Pabaltijo valstybių ir palikti jas ramybeje“. Laiško autorius primena Pabaltijo valstybėse komunistų vykdytą genocidą ir 1940-52 prieš okupantus kovo-jusius laisvės kovotojus, kurie jokios pagalbos iš laisvojo pasaulio negavo. „Šūkis „Never again“ nieko nesako Lietuvos, Latvijos ir Estijos žmonėms“, nes šiuo metu tuose kraštuose tebevykdoma prievartinė rusifikacija.

— A. a. Marija Sleder, gimu-si Lietuvoje, sulaukusi 95 m. amžiaus, mirė spalio 11 d. Quens, N.Y. Palaidota Maple Grove kapinėse. Nuliūdime liko sūnus ir duklė su šeimomis, anūkai ir proanūkai.

siuloma Anna Chennault, gene-rolo Chennault našlė ir pasi-žymėjusi kinečių veikėja. Kas įdomu, kad į tris kopirmi-ninkus yra siūloma vienas veng-ras ir du lietuviai: Dalia Bo-belienė ir Anatolijus Milunas. Kandidatų sąrašą yra dar viena lietuvaitė, tai Elena Jurgelaitė, kuri siūloma į izdininkės postą. Žinoma nominacijų komisijos pristatymas kad nereiškia laimėjimo.

Tikimasi, kad pasikartos prieš dvejus metus vykusi rinkiminė kova, nes buvęs Clevelando miesto meras Ralph Perk ruošia ir vėl pristatyti savo kandi-datūrą į pirmininkus.

Lietuvių Respublikonų tauti-nė federacija suvažiavimo metu turės savo metinį susirinkimą, kuriame bus renkama nauja valdyba. Susirinkimas bus to paties viešbučio patalpose, penktadienį, spalio 30 dieną, 8 val. vakar. Į jį susirinkima yra kviečiami Washingtono ir apy-linkių lietuviai.

Lietuviai respublikonai at-vyksta iš Illinois, Californijos, Ohio, Michigan, Floridas, Connecticut, Maryland ir kitų valstijų. Graži proga susipažinti su delegatais ir pasitarti dėl lie-tuvių respublikonų politinės veiklos.

Tautinių Grupių respubli-ka-tarybos suvažiavimo metu bus posėdžiai, įvairūs pri-ėmimai, banketas ir atžmė-jimų įteikimo priešpiečiai. Penktadienio vidurdienį su-važiavimo dalyviai yra pakvie-ti į priėmimą Baltuosiuose rūmuose.

Suvažiavimo renginiuose dalyvaus eilė administracijos pareigūnų ir respublikonų partijos vadovų. Lietuviai respublikonai yra gražiai įsi-junge į tarybos veiklą. Eilė jų aktyviai dirba ar vadovauja valstijų organizacijose ar yra tarybos valdyboje. Linkima sėkmingo suvažiavimo ir pasi-sekimo ateities darbuose. A. M.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

Jau-nieji lietuvių Montessori draugijos rudens pikniko svečiai su „Pūku“.

Nuotr. N. Čepienė